

OPINNÄYTETYÖ

Koulunuorisotyön kirkastaminen Espoossa Mittariston luominen työn tilastoimiseksi

Anu Palander

Yhteisöpedagogi (AMK)
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
5/2024

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Koulutuksen nimi

Tekijä: Anu Palander

Opinnäytetyön nimi: Koulunuorisotyön kirkastaminen Espoossa -Mittariston luominen työn tilastoimiseksi

Sivumäärä: 43 ja 4 liitesivua

Työn ohjaaja: Satu Riikonen

Työn tilaaja: Kasvun ja oppimisen toimiala suomenkielinen toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut

---

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää millaisia koulunuorisotyön tehtäviä, minkälainen rooli nuorisotyöntekijällä on kouluilla ja mitä asioita on tärkeä tilastoida kouluissa tehtävässä nuorisotyössä.

Tämän opinnäytetyön tilaaja on Espoon kaupungin nuorisopalvelut, jonka tehtävänä on luoda nuorille mahdollisuuksia harrastamiseen, vapaa-ajan viettoon sekä elämysten kokemiseen. Espoon kaupungin nuorisopalvelut saivat erityisavustuksen aluehallintovirastolta muun muassa nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja kouluyhteisöön kiinnittymisen vahvistamiseen. Hankkeen tavoitteena on yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen nuorisotyöllisin menetelmin ja samalla jo olemassa olevien koulujen resurssien ja käytäntöjen vahvistaminen.

Opinnäytetyöni tietoperustassa käsitelen koulunuorisotyön käsitettä mukaillen Kunnallisen kehittämiverkosto Kanuunan (2022) laatimien kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön kriteerien pohjalta. Kehittämistyöni menetelminä käytin aivoriittä, haastatteluja, sekä benchmarkingia.

Kehittämistyön tulokset osoittivat vailla arviointivelvollisuutta olevan kiireettömän ja läsnäolevan ammatillaisen merkityksen kouluympäristössä. Aineistosta nousseita koulunuorisotyöntekijän tehtävistä osa koettiin mahdottomaksi tilastoida. Tulosten pohjalta ehdotin tilastoitavia asioita Espoon kaupungin koulunuorisotyön hankkeelle, muun muassa merkitykselliset kohtaamiset ja pientyhmätoiminta.

Asiasanat: Koulunuorisotyö, kouluyhteisö, kiireetön, läsnä oleva aikuinen, yhteisöllisyys

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Name of the Degree Programme

Author: Anu Palander

Title: Clarifying the school youth work in Espoo -Creating a dashboard for statistics

Number of Pages: 43 and 4 attachment pages

Supervisor: Satu Riikonen

Commissioned by: Kasvun ja oppimisen toimiala suomenkielinen toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut

---

The aim of this thesis was to find out what kind of tasks are involved in school youth work, what kind of role youth workers play in schools and what kind of statistics are important to measure in school youth work.

This thesis was commissioned by the City of Espoo Youth Services, whose task is to create opportunities for young people to engage in leisure activities, spend their free time and experience life experiences. The City of Espoo's youth services received a special grant from the Regional Administrative Council to strengthen, among other things, the overall well-being of young people and their attachment to the school community. The aim of the project is to promote community spirit and inclusion through youth work methods while strengthening the resources and practices of existing schools.

The knowledge base of my thesis dealt with the concept of school youth work based on the criteria for youth work in schools and educational institutions developed by the Municipal Development Network Kanuuna (2022). I used brainstorming, interviews and benchmarking as methods for my development work.

The results of the development work showed the importance of an unhurried adult present in the school environment without an evaluation charge. Some of the tasks of the school youth worker that emerged from the data were found to be impossible to quantify. Based on the results, I suggested some statistical issues for the City of Espoo's school youth work project, including meaningful encounters and small group activities.

Keywords: School youth work, community spirit, school community, unhurried, adult present, youth work

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	ESPOON NUORISOPALVELUT JA KOULUNUORISOTYÖHANKE ...	8
	2.1 Opinnäytetyön tilaaja Espoon kaupungin nuorisopalvelut	8
	2.2 Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet.....	8
3	KOULUNUORISOTYÖ.....	11
	3.1 Nuorisotyöntekijän erilaiset toimintatavat kouluilla.....	12
	3.2 Nuorten tavat kohdata koululla työskenteleviä aikuisia	14
	3.3 Nuoriin kohdistuvat palvelut kouluissa	16
4	KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT.....	18
	4.1 Aivoriihi.....	18
	4.2 Haastattelu	20
	4.3 Benchmarking	20
5	TULOKSET JA ANALYYSI	23
	5.1 Nuorisonohjaajan rooli koulunuoristyössä	23
	5.2 Koulunuorisotyön toiminnan tilastoiminen	26
6	ARVIOINTI	33
	6.1 Itsearviointi	33
	6.2 Työn eettisyys ja luotettavuus.....	33
	6.3 Tilaajan arvio	34
7	POHDINTA JA TUOTOS	35
	7.1 Pohdinta	35

7.2 Tuotos	37
8 LOPUKSI	39
LÄHTEET	41
LIITTEET	44

1 JOHDANTO

Opettajien aika ei riitä koulun arjessa opetustyön lisäksi nuorten tukemiseen ja kohtaamiseen. Siksi nuoret tarvitsevat lisää aikuisia kohtaamaan heitä koulupäivän aikana. Lisäämällä nuorisotyöntekijöitä kohtaamaan nuoria ilman arviointi- ja opetusvelvollisuutta kouluille pystytään vastaamaan nuorten tarpeisiin paremmin. Yhteisöllisellä, osallisuutta vahvistavalla sekä ennaltaehkäisevällä kohtaamistyöllä lisätään nuorten hyvinvointia kouluissa. Kun nuoret osallistuvat aktiivisesti vertaistoimintaan nuorisotyöntekijöiden tukemana, lisääntyy kouluviihtyvyys ja nuorten kouluun kiinnittyminen helpottuu. Kouluissa työskentelevät nuoristyöntekijät ovat usein yhteisöpedagogeja, joiden osaamisaluetta ovat kohtaava, nuorilähtöinen työote. Kouluilla tarvitaan nuoria ja heidän elämäänsä ja nuoruuden ilmiöitä ymmärtäviä nuorisotyöntekijöitä, tulevaisuuden nuorisolähtöisen kohtaamisen ja vertaistyhmiä tukemisen ammattilaisia - nuorten unelmien edistäjiä. (Hännikäinen-Uutela & Pöyry, 2022.)

Usein nuorisotyö vierailee kouluilla satunnaisesti, viikoittaisen toiminnon tai jonkin kertaluonteisen tapahtuman yhteydessä. Nuorisotyön kiinnittyminen arkeen vaatii tiiviimpää läsnäoloa koululla. Tavoitteena tulisi olla moniammatillisen kasvattajayhteisön vahvistaminen nuorisotyöllä siten, että nuorisotyö on pysyvä osa sitä. Nuorisotyöllä on vastuu oppilaan koulun ulkopuolisesta arjesta sekä mahdollisista opiskeluun liittyvistä haasteista. Kokonaisvaltaisesti ja moniammatillisesti huomioitu nuori pystyy toimimaan nuorten vertaisryhmässä. (Kantonen & Hännikäinen-Uutela 2021, 6.)

Nuorisotyön läsnäolo koulun arjessa lisää nuorisotyön vaikuttavuutta. Se mahdollistaa ehkäisevän työn ja matalan kynnyksen tuen. Nuorisotyö kouluilla edistää kasvatuskumppanuutta ja moniammatillista yhteistyötä. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 8.)

Tämän opinnäytetyön tilaaja on Espoon kaupungin nuorisopalvelut, jonka tehtävänä on luoda nuorille mahdollisuuksia harrastamiseen, vapaa-ajan viettoon sekä elämyksien kokemiseen (Espoo, 2024). Syksyllä 2022 Espoon kaupungin nuorisopalvelut haki erityisavustusta Aluehallintoviraston kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamisen ja kehittämisen määrärahoista. Tavoitteena oli muun muassa vahvistaa nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiinnittymistä koulu yhteisöön. (Valtionavustushakemus 2022). Hankkeeseen valittiin viisi nuoriso-ohjaajaa, jotka työskentelevät yhdeksällä koululla Espoossa.

Opinnäytetyöni tavoitteena on kirkastaa Espoon kaupungin nuorisopalvelujen koulunuorisotyöntekijöiden tehtäviä sekä luoda mittarit, joilla toimintaa voidaan tilastoida. Opinnäytetyössäni kysyn, mitä koulunuorisotyö on Espoon kouluilla. Tarkennan kysymystä seuraavilla alakysymyksillä: 1) millaisia tehtäviä koulunuorisotyöhön sisältyy, 2) minkälainen rooli nuorisotyöntekijällä on kouluilla, 3) mitä asioita on tärkeä tilastoida kouluissa tehtävässä nuorisotyössä, jotta työstä saadaan riittävän kattavasti määrällistä tietoa. Tämä on tärkeää tietoa, jotta nähdään, paljonko nuoria toimintoihin osallistuu. Tällöin voidaan arvioida, onko toiminta järkevää jatkaa kyseissä muodossa.

Käytin kehittämistyöni aineistonkeruumenetelminä aivoriittä, johon osallistuivat Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyö-hankkeen nuoriso-ohjaajat, projektipäällikkö sekä lähiesihenkilö. Tämän lisäksi haastattelin nuoriso-ohjaajaa, joka ei päässyt osallistumaan aivoriiteen. Vastaan kehittämistyöni kysymyksiin teemoittelemalla aivoriithestä, haastattelusta ja benchmarkkauksesta saamani vastaukset.

Työskentelen koulunuorisotyöhankkeessa, minkä vuoksi kiinnostuin opinnäytetyöni aiheesta. Näin syntyi idea, että tekisin opinnäytetyöni koulunuorisotyöstä. Koska lähestyn opinnäytetyöni aihetta työelämälähtöisesti, myös kehittämisorientoitunut työotteeni vahvistuu. Opinnäytetyön tekeminen hankkeessa tarjoaa lisätieto myös hankkeelle, jota voi hyödyntää hankkeen raportoinnissa ja luoda yhteisiä käytänteitä koulunuorisotyöhön Espoon kaupungin nuorisopalveluissa.

2 ESPOON NUORISOPALVELUT JA KOULUNUORISOTYÖHANKE

2.1 Opinnäytetyön tilaaja Espoon kaupungin nuorisopalvelut

Opinnäytetyöni tilaaja on Kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielinen toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut, mutta kutsun tilaajaani tässä Espoon kaupungin nuorisopalveluiksi, jolla tilaajaani yleisesti viitataan. Opinnäytetyössäni käytän nuorisonohjaaja nimikettä silloin, kun viittaa Espoon kaupungin nuorisopalveluiden nuorisonohjaajiin. Espoon kaupungin nuorisopalveluilla nuoriso-ohjaajasta käytetään ammattinimikettä nuorisonohjaaja. Espoon kaupungin nuorisopalveluiden tehtävänä on luoda nuorille mahdollisuuksia harrastamiseen, vapaa-ajan viettoon sekä elämyksien kokemiseen. Toimintaan voi osallistua nuorisotilojen avoimissa toiminnoissa, kerhoissa erilaisissa tapahtumissa ja verkossa. Espoon kaupungin nuorisopalveluiden tarjoamat palvelut on tarkoitettu alle 29-vuotiaille. Palveluja järjestetään myös yhdessä muiden nuorisoalan toimijoiden kanssa. (Espoon Nuorisopalvelut 2023.) Ammatillinen nuorisotyö on nuorten kohtaamista ja kasvatusta. Espoon kaupungin nuorisopalveluiden toiminta perustuu nuorisolain tavoitteisiin.

Nuorisolain tavoitteena on tukea nuorten osallisuutta ja kykyä toimia yhteiskunnassa, edistää heidän mahdollisuuksiaan vaikuttaa sekä mahdollistaa yhteiskunnassa toimiminen. Tavoitteena on niin ikään tukea nuorten tietojen ja taitojen karttumista kasvun, itsenäistymisen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. Laki vaatii edistämään nuorten harrastusmahdollisuuksia ja kansalaisyhteiskunnassa toimimista sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Lisäksi tavoitteena on nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen. Lähtökohtana tavoitteiden toteutumiseksi on yhteisvastuu kulttuurisen moninaisuuden, kansainvälisyyden, kestävän kehityksen, terveiden elintapojen, ympäristön ja elämän kunnioittamisen sekä moniammatillisen yhteistyön periaatteet. (Nuorisolaki 2016/1285 § 2.) Opinnäytetyössäni tarkastelen muun muassa nuorisotyöllisiä menetelmiä Espoon nuorisopalveluiden koulunuorisotyöohjelmassa.

2.2 Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet

Espoon kaupungin nuorisopalvelut saivat erityisavustuksen aluehallintovirastosta muun muassa nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja kouluyhteisöön kiinnittymisen vahvistamiseen.

Opinnäytetyössäni keskityn niihin hankehakemuksen tavoitteisiin, jotka koskettavat peruskouluissa nuorisotyötä tekeviä nuoriso-ohjaajia. Erityisavustuksen turvin hankkeen tavoitteena on käynnistää, kehittää ja vakiinnuttaa kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää nuorisotyötä. Tavoitteena on myös yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen nuorisotyön menetelmin ja samalla jo olemassa olevien koulujen resurssien ja käytäntöjen vahvistamisen. Niin ikään tavoitteena on tiivistää koulun ja nuorisotyön yhteistyötä esimerkiksi ohjaamalla nuoria nuorisopalveluiden järjestämiin harrastusryhmiin, avoimeen toimintaan tai kohdennettuihin pienryhmiin. Pyrkimyksenä on, että kouluilla nuoriso-ohjaajat työskentelevät ryhmien kanssa ennaltaehkäisevästi kohdentaen toimintaansa vetäytyviin nuoriin, jotka tarvitsevat tukea vertaissuhteiden luomiseen sekä maahanmuuttajanuoret, erityisesti Ukrainasta tulleisiin nuoriin, jotka saattavat tarvita tukea kouluyhteisöön kiinnittymiseen ja ryhmätoimintaan. (Espoon kaupunki, nuorisopalvelut 2022.)

Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamisen ja kehittämisen hankkeen tavoitteena on nuorisotyön ja koulun välisen yhteistyön tiivistäminen sekä koulupäivän ja vapaaajan toiminnan välisen linkin vahvistaminen. Hankkeessa pyritään lisäämään muiden koulussa työskentelevien aikuisten rinnalle nuorisotyön resurssia ja asiantuntijuutta. Tavoitteena on vahvistaa nuorisotyöllisin menetelmin yhteisöllisyyttä, vertaissuhteita sekä osallisuutta koulun käytännöissä. Lisäksi pyrkimyksenä on koulussa käytettävien nuorisotyöllisten menetelmien, yhteistyökäytänteiden ja rakenteiden kehittäminen. Tavoitteena on, että koulussa työskentelevät nuorisonohjaajat vakiintuisivat osaksi koulu- ja alueellisen nuorisotyön työyhteisöjä. Työllä pyritään löytämään erityisesti ne nuoret, joilta puuttuu merkitykselliset ystävyysuhteet, jotta heille voidaan mahdollistaa mielekäs ryhmätoiminta vertaissuhteiden syntymiseksi. Lisäksi tavoitteena on tukea nuorisotyöllisin menetelmin maahan muuttaneiden nuorten erityisesti ukrainalaisten kouluyhteisöön kiinnittymistä sekä madaltaa maahanmuuttajataustaisten tyttöjen kynnystä ryhmätoimintaan osallistumiseksi. (mt., 2022.)

Hankehakemuksen mukaisessa toimintasuunnitelmassa kouluissa ja oppilaitoksissa työskentelevät nuorisonohjaajat ovat osa yhteisöllistä oppilashuoltoryhmää sekä nuorisopalveluiden alueellista nuorisotyötä. Nuorisonohjaajat osallistuvat sekä kouluyhteistyön että alueellisten nuorisotyön kokouksiin. Tämän lisäksi heillä on vertaistuen ja kehittämistiedon kokoamisen ja toiminnan yhteisen kehittämisen vuoksi säännöllisiä tapaamisia projektipäällikön kokoon kutsu-

mana. Kouluilla työskentelevät nuorisonohjaajat tekevät alueellisissa nuorisopalveluissa työskentelevien nimettyjen ohjaajien kanssa yhteistyötä ja osallistuvat kohdennettujen pienryhmien muodostamiseen, joita alueen nuorisonohjaajat ohjaavat nuorten vapaa-ajalla. Kohdennettujen pienryhmien kasvatuskumppanina toimii usein joku koulun ammattilainen. Kouluyhteisössä ja sen ympäristössä kokeillaan erilaisia nuorisotyön menetelmiä ja kehitetään niitä sopivammiksi etsimällä parhaat käytännöt ja rakenteet koulunuorisotyön vakiinnuttamiseksi Espoossa. Nuorisonohjaaja tekee yhteistyötä opiskeluhuollon, yhteisöohjaajien ja sitouttavan kouluyhteistyön ohjaajien kanssa. Ensisijaisesti nuorisonohjaajat tekevät töitä ryhmien kanssa keskittyen yhteisöllisyyden, osallisuuden ja mielekkään vapaa-ajan edistämiseen. Lisäksi nuorisotyö keskittyy kiireettömään, yksilölliseen kohtaamiseen, joka perustuu oppilaiden vapaaehtoisuuteen. (mt., 2022.)

Hankkeen vaikuttavuutta tarkastellaan ja mitataan toimintaan osallistuvien sekä vapaa-ajan toimintaan ohjautuvien nuorten määrinä. Lisäksi hankkeen vaikuttavuutta arvioidaan oppilaiden kokemuksia kartoittavalla palautteilla, yhteiskehittämällä sekä kouluterveyskyselyllä. Myös ammattilaisten kokemuksia kartoitetaan keräämällä palautetta, yhteiskehittämällä ja vaikuttavuudella opiskeluryhmissä. (mt., 2022.) Näin hankkeesta saadaan hyödyllistä tietoa sekä Espoon kaupungin nuorisopalveluiden edellyttämään työn tilastointiin että hankkeen raportointiin. (mt., 2022.)

3 KOULUNUORISOTYÖ

Tässä luvussa tarkastelen koulunuorisotyö käsitettä osana opinnäytetyöni tietoperustaa. Näkökulmana on nuorisonohjaajan työnkuva koulussa. Esittelen koulussa tehtävässä nuorisotyössä käytettäviä nuorisotyöllisiä menetelmiä, jotka ovat vakiintuneita ja ne on tunnustettu hyväksi menetelmiksi monella eri tasolla: tutkimuksissa, aluehallintovirastossa, yleisesti kunnallisessa nuorisotyössä ja spesifisti Espoon kaupungin nuorisotyössä. Tietoperustan jaottelu pohjautuu mukailen Kunnallisen nuorisotyön kehittämisverkosto Kanuunan (2022) laatimiin Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuoristyön kriteereihin, joiden pohjalta Espoon kaupungin nuorisopalveluiden nuorisonohjaajat laativat koulunuorisotyöhankkeen toimintasuunnitelman vuodelle 2024 (Kanuuna 2022, 3–26; Espoon kaupunki 2023). Tietoperustassa käytän käsitettä nuorisotyöntekijä, sillä kyseistä ammattinimikettä käytetään alan kirjallisuudessa. Sen sijaan Espoon kaupungin nuorisopalveluissa käytetään nuorisonohjaaja nimikettä. Nuorella tarkoitan tässä yläkoulussa opiskelevaa oppilasta.

Koulunuorisotyön tarkoitus sekä tavoitteet lähtevät nuorten tarpeista ja on ennaltaehkäisevää toimintaa (Honkonen & Ovaska 2023, 135). Koulunuorisotyössä nuorisotyöntekijällä on vakiintunut asema koulun arjessa. Nuorisotyöntekijällä on vastuullaan erilaisia tehtäviä koululla ja hän toimii osana koulun henkilökuntaa. Nuorisotyöntekijän työnkuvassa korostuvat epävirallisuus, vapaaehtoisuus ja arviointivastuun puuttuminen. (Kolehmainen & Lahtinen 2023, 35.)

2000-luvun alussa alettiin kiinnittää huomiota siihen, että koululla on tarvetta aikuiselle, johon on helppo ottaa kontaktia ja jolla on aikaa oppilaille (Aluehallintovirasto 2018, 2). Yhteistyötä koulun ja nuorisotyön välillä on tehty jo aiemmin, mutta nykymuotoisen koulunuorisotyön voi nähdä alkaneen 2000-luvun ensimmäiseltä vuosikymmeneltä, jolloin nuorisotyö haki enemmän kosketusta koulutyöhön. (Penttinen 2023, 7.) Kun nuorisotyöntekijällä on mahdollisuus säännölliseen, avoimeen, päivittäiseen kohtaamiseen sekä kuulumisten vaihtoon, tulee koulunuorisotyön osaaminen ja vaikuttavuus näkyväksi. Näin nuorisotyöntekijä pystyy vastaamaan nuorten tarpeeseen tulla kuulluksi sekä tukemaan nuoria koulun arjessa. (Korhonen & Tujula 2023, 103.)

Myös valtiovalta on tunnustanut nuorisotyön oikeuden ja sen potentiaalin toimia kouluissa. Nuorisotyöllä koulussa nähdään hyvät mahdollisuudet tukea nuorten hyvinvointia yksilöiden

ja ryhmien tasolla (Nuorisotutkimusseura ry. 2021). Nuorisotyön sekä moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen perusopetuksessa oli yksi valtakunnallisen nuorisopoliittisen ohjelman 2020–2023 alatavoitteista (VANUPO 2020–2023, 15–16).

3.1 Nuorisotyöntekijän erilaiset toimintatavat kouluilla

Luokkatyöskentely

Luokan tai ryhmän kanssa tehtävä työ lähtee tarpeesta, eli koulussa nuorisotyötä tekevä ohjaaja on havainnut tarpeen itse tai koulu on havainnut tarpeen työskentelylle. Tarve työskentelylle haastavien tilanteiden tai ilmiöiden kanssa voi olla paikallista tai valtakunnallista. (Kanuuna 2022, 7.) Luokan tai ryhmän kanssa tehtävä toiminta voi olla esimerkiksi kasvatustunteja jonkin sillä hetkellä vallitsevan ilmiön ympärillä. Kasvatustunnit voivat käsitellä esimerkiksi päihdekasvatusta tai yhdenvertaisuuden edistämistä. Nuoren voi olla helpompi puhua koulunuorisotyöntekijälle arkaluontoisista asioista kuin opettajalle tai tuntemattomalle ihmiselle. (Aluehallintovirasto 2018, 8.)

Ryhmäyttävä toiminta

Ryhmäyttävän toiminnan tavoitteena on luoda luokkaan ja koululle yhteisöllinen toimintakulttuuri. Jos on mahdollisuuksia, yhteisöllisen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin osallistetaan esimerkiksi tukioppilaita. (Kanuuna 2022, 8.) Seitsemäsluokkalaisten ryhmäytys kuuluu useiden koulujen syksyn alkuun ja toiminnan tarkoituksena on, että luokka viettää päivän uusien luokkatovereiden kanssa. Ryhmäytyksessä luokka tekee ryhmäytymistä edistäviä tehtäviä, jotka nuorisotyöntekijä ja koulunhenkilöstö ovat yhdessä suunnitellut. (Aluehallintovirasto 2018, 9.) Espoon kaupungin nuorisopalvelujen nuorisonohjaajat ovat osallistuneet jo useamman vuoden oman alueensa nuorisotilojen seitsemäsluokkalaisten ryhmäyttämiseen Espoon ryhmäyttämismallin mukaisesti. Espoon kaupungin nuorisopalvelujen nuorisonohjaajat ovat myös osallistuneet tarvittaessa seiskaluokkien jatkoryhmäytyksiin. (Espoon kaupunki 2014.) Koulun ja nuorisopalveluiden yhteistyö ryhmäytyksissä helpottunee, kun kouluilla työskentelee nuorisonohjaaja.

Kohdennettu pienryhmätoiminta

Nuorisotyölle pienryhmät ovat luonteva työmenetelmä ja nuorisotyössä on kehittynyt paljon osaamista pienryhmien kanssa toimimisessa. Nuorisotyö kykenee hyödyntämään omia vahvuuksiaan ja menetelmiään kouluilla pienryhmien ohjaamisessa. (Kiilakoski 2014, 94.) Kohdennetulla pienryhmätoiminnalla tarkoitetaan toimintaa ryhmän kanssa, jonka kokoonpano on etukäteen sovittu ja osallistujat on rajattu. Pienryhmätoimintaa järjestetään tarvelähtöisesti ja toiminta on suunniteltua sekä tavoitteellista. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään muiden toimijoiden kanssa. (Kanuuna 2022, 9.) Pienryhmätoiminta voi esimerkiksi kohdentua hiljaisille oppilaille, se voi olla tsemppiryhmä arvosanojen korottamiseen tai siinä voidaan käsitellä oppilaiden päihteiden käyttöä ja pohtia keinoja päihteiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen. (Aluehallintovirasto 2018, 8.)

Välituntikohtaaminen / tauolla tapahtuva kohtaaminen

Oppilaat ovat välitunneilla keskenään ja sinne nuoristyöntekijä voi viedä välituntitoimintaa ja toiminnallisia tuokioita sellaisin nuorisotyöllisin menetelmin, joiden avulla voi luoda kontakteja oppilaisiin. Toiminnallisuus voi tarkoittaa esimerkiksi askartelua, leikkimielisiä kisoja ja pelailua. (Kiilakoski 2014, 88.) Välituntikohtaamisessa koulunuoristyöntekijä on helposti saavutettava, kiireetön ja matalankynnyksen aikuinen. Nuorisotyöntekijä mahdollistaa välitunneilla tilanteita, joissa nuoret voivat toimia yhdessä. Lisäksi nuorisotyöntekijä mahdollistaa toimintaa, jotta nuoret pääsevät itse tuottamaan ja vaikuttamaan siihen, millaista toimintaa koulun välitunneilla järjestetään. Välitunneilla nuorisotyöntekijän on hyvä havainnoida oppilaita vapaammassa toimintaympäristössä. Oppilailla saattaa olla hyvin erilainen tapa käyttäytyä välitunnilla kuin oppitunnilla. (Moilanen 2021, 13.) Tarvittaessa nuorisotyöntekijät kertovat koulun henkilökunnalle tekemistään havainnoista välitunneilta (Kanuuna 2022, 10).

Vertaistoiminta

Vertaistoiminta tarkoittaa koululla toimivaa tukioppilastoimintaa, oppilaskuntatoimintaa tai muuta oppilaiden järjestämää toimintaa. Nuorisotyöntekijät toimivat vertaistoiminnan mahdollistajina osallistumalla vertaistoimintaan yhteistyössä koulun henkilökunnan kanssa. Vertaistoiminta koululla on suunnitelmallista ja tavoitteellista. (Kanuuna 2022, 11.)

Yhteistyö kouluyhteisössä mahdollistaa nuorisotyölle ryhmäosaamisen jakamisen. Erilaisten ryhmien kanssa toimiminen on nuorisotyölle ominaista. Nuorten oman toiminnan tukeminen on tärkeää. Kouluilla toimivat tukioppilaiden ja oppilaskunnan pienryhmät. Näiden ryhmien kanssa nuorisotyöntekijä voi jakaa omia valmiuksiaan ryhmänohjaajana sekä perehdyttää erilaisiin osallisuustoimintoihin. (Kiilakoski 2016, 101.)

3.2 Nuorten tavat kohdata koululla työskenteleviä aikuisia

Saavutettavuus

Kaikki hyötyvät helposti lähestyttävästä, saavutettavasta ja esteettömästä toiminnasta sekä toiminnan tuottajan kohtaamisessa. Saavutettavuus on paljon muutakin kuin digitaalisia palveluja tai fyysisten tilojen esteettömyyttä. Oman identiteetin löytyminen on nuorille tärkeää ja vapaa-ajan toiminta on tärkeä osa sitä. Siksi on tärkeää varmistaa, että kaikilla nuorilla on mahdollisuus osallistua nuorisotyöntekijän tarjoamaan toimintaan. (Haapamäki 2022.)

Jotta nuorisotyöntekijä koululla olisi matalan kynnyksen toimija eli helposti saavutettava, tulisi hänen käytössään olla digitaalisia viestintäkanavia. Tässä saavutettavuus on keskeisen tärkeää. Nuorisotyöntekijä käyttää monipuolisesti ja suunnitelmallisesti eri viestintäkanavia sekä arvioi yhdessä oppilaiden kanssa saavutettavuutta. (Kanuuna 2022, 13.)

Yhteistyö huoltajien kanssa

Nuorisotyöllä on ollut haasteita tavoittaa huoltajia. Koulussa tehtävä nuorisotyö tarjoaa paremman mahdollisuuden huoltajien tavoittamiseen ja mahdollistaa parempien kontaktien luomiseen huoltajien kanssa. Nuorisotyön on hyvä olla mukana koulun vanhempainilloissa, koska näin on mahdollisuus tavata enemmän vanhempia. Vanhempainilloissa on mahdollisuus luoda pohjaa kasvatuskumppanuudelle ja käydä keskusteluja ilmiöistä ja nuoriin vaikuttavista asioista. Huoltajille voidaan järjestää epävirallisia keskustelutilaisuuksia koululla tai nuorisotilalla, jolloin mahdollinen jähmeys häviää. Nuorisotyö voisi myös tuoda vanhempainiltoihin jotain uutta kuten toiminnallisuutta. (Kiilakoski 2016, 103.)

Yksilön kohtaaminen

Koululla työskentelevä nuorisotyöntekijä kohtaa ja työskentelee pääsääntöisesti ryhmien kanssa. Tästä huolimatta myös yksilökontakteja voi olla. Nuorisotyöntekijä on helposti lähestyttävä aikuinen koululla (Kanuuna 2022,15). Osalle nuoria riittää yksittäinen kevyempi tuki. Nuorisotyöntekijä voi olla se aikuinen, jolle nuoren on muuta koulunhenkilöstöä helpompi puhua ja kertoa mielessä liikkuvat asiat. Asioita, joita nuori saattaa haluta jakaa aikuisen kanssa, ovat esimerkiksi elämänmuutokset, yksinäisyys, kiusaaminen ja kaverisuhteet. (Moilanen 2021, 20.)

Se, ettei nuorisotyöntekijällä ole arviointivelvoitetta, mahdollistaa kevyemmän ja ehkä rennomman kohtaamisen nuoren kanssa. Nuori saattaa myös kokea, että koulun tarjoamat hyvinvointipalvelut leimaavat hänet muiden nuorten keskuudessa. Kouluilla nuorisotyöntekijät haluavat työnsä näyttäytyvän ennaltaehkäisevänä, ei ongelmakeskeisenä. Myös niiden oppilaiden, joilla on koulunkäynnissä haasteita, yleistä hyvinvointia pyritään tukemaan. Lähtökohta ei ongelmakeskeinen. Yksilötyö voi olla yksittäisen nuoren kanssa jutustelua, kuulumisten vaihtoa ja kiinnostusta hänen asioistaan. (Kiilakoski 2016, 89.)

Työ yhteisöllisessä oppilas- tai opiskelijahuoltoryhmässä

Maanlaajuisen koronapandemiatilanteen takia vuosina 2020–2021 jouduttiin oppilaita siirtämään etäopetukseen. Etäopetusjaksot lisäsivät oppilaiden tarvetta kohtaamiseen ja yhteisöllisyyteen. Nuorten parissa työskennellessä on merkityksellistä pitää tulevaisuuden uskoa yllä, kannustaa ja rohkaista nuoria. Ne koulut, joilla on nuorisotyöntekijä, on monipuolisemmat mahdollisuudet kohtaamiseen ja yhteisöllisyyttä tukeviin ja edistäviin toimiin. Moniammatillisen ennaltaehkäisevän oppilashuollon tärkeänä osana on koulunuorisotyö. Tässä muodostuu kasvatuskumppanuudesta ja psyykkisestä turvallisuudesta koostuva moniammatillinen turva verkko. (Manninen 2023, 167.) Työskentelyn tarkoituksena on tuoda nuoristyön näkökulmaa esiin ja nuorten ääntä kuuluviin yhteisöllisessä oppilas- tai opiskelijahuoltoryhmässä. Nuorisotyöntekijöiden osallistuminen on säännöllistä ja suunnitelmallista ja he osallistuvat suunnitteluun, toteutukseen sekä arviointiin. Nuorten osallistaminen yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään olisi merkityksellistä. (Kanuuna 2022,16.)

3.3 Nuoriin kohdistuvat palvelut kouluissa

Nivelvaihtely

Kaikissa koulujärjestelmän siirtymävaiheissa tehtävä työ on nivelvaihtelyä. On tärkeää, että nuorisotyöntekijät ymmärtävät oman roolinsa ja osaamisensa nivelvaihtelyssä. Nuorisotyön osallistuminen nivelvaihtelyöhön tulisi olla suunnitelmallista ja sitä olisi tehtävä koulun henkilöstön ja muiden toimijoiden kanssa. (Kanuuna 2022, 21.)

Keskustelu nivelvaiheesta alkoi vuosituhaten vaihteen Suomen koulupoliittisessa keskustelussa. Nivelvaihe terminä kuvaa siirtymiä erilaisten opintoinstituutioiden rajakohdissa. Sillä voidaan tarkoittaa vaikkapa esikoulun ja peruskoulun taitekohtaa tai opiskelijan siirtymistä peruskoulusta jatko-opintoihin. (Tommi Hoikkala 2007, esipuhe.)

Palveluohjaus

Nuorisotyöntekijät ohjaavat nuoria heidän tarpeidensa ja toiveidensa mukaisiin palveluihin ja etsivät yhdessä informaatiota. Nuorisotyön näkökulmasta palveluohjaus voi tarkoittaa muun muassa digitaalisissa palveluissa ja nuorta niiden kautta löytyvän tiedon pariin ohjaamista. Nuorisotyön näkökulmasta palveluohjaus voi esimerkiksi olla vapaa-ajan palveluihin ohjaamista ja tai johonkin harrastuksen ääreen kannustamista. (Kanuuna 2022, 22.) Joskus oppilas kääntyy ongelmatilanteissa ensimmäisenä koulunuorisotyöntekijän puoleen. Tilannetta selvittäessä koulunuorisotyöntekijä vie asian oppilashuoltoon tai huoltajalle, joskus on myös tarve tehdä lastensuojeluilmoitus. (Moilanen 2021.)

Nuorten innostaminen päätöksentekoon ja rakenteisiin

Nuorten innostaminen vaikuttamiseen voi olla kannustamista omaehtoisen toiminnan toteuttamiseen, aktivismin tukemista, sekä muuta osallisuuden kokemusta mahdollistavaa. Nuorisotyöntekijät ovat tukemassa nuoria siinä, että he voivat vaikuttaa omaan arkeensa, elämäänsä ja yhteiskuntaan. (Kanuuna 2022, 25.) Oppilaiden osallistumisoikeus on lisääntynyt viimeisten vuosien aikana, mutta vielä on paljon tehtävää sen edistämiseksi. Oppilaskunnissa on jo opittu, että asioihin on mahdollista vaikuttaa. Oppilaskunnan ulkopuolella oppilailla on vielä heikko käsitys siitä, miten he pystyvät vaikuttamaan arkeensa aikuisten johtamassa instituutiossa. (Kii-lakoski 2016, 44.)

4 KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT

Tässä luvussa esittelen käyttämiäni kehittämistyön menetelmiä. Käyttämäni menetelmät ovat laadullisia. Kun kehittämistyössä käytetään laadullisia menetelmiä, on keskiössä ihminen. Tällöin keskitytään ihmisten ajatuksiin, tuntoihin, käsityksiin ja tulkintoihin eri asioista. Tärkeää on tavoittaa kehittämistyöhön osallistuvien ihmisten näkökulma. Näkökulman tavoittamista edesauttaa aineiston kerääjän läheinen suhde kehittämistyöhön osallistujille. (Puusa & Juuti 2020, luku 4.) Laadullisen tutkimuksen tulokset ovat subjektiivisia, sillä tutkimuksen tai kehittämistyön tekijä päättää omaan ymmärrykseensä perustuen tutkimusasetelmasta (Tuomi & Sarajärvi 2018, luku 1). Opinnäytetyössäni käytän aineistonkeruumenetelminä aivoriihtä, yksilöhaastattelua sekä benchmarkingia. Teemoittelen aineiston analyttisesti ja kirjaan tulokset. Kerron jokaisen menetelmän kohdalla tarkemmin, miten olen aineistoa analysoinut ja teemoitellut.

4.1 Aivoriihi

Aivoriihi on luova tapa ratkaista ongelmia tai luoda ratkaisu, jonka tavoitteena on kehittää luovia ideoita. Turvallinen ilmapiiri ja kaikkien osallistujien aktiivinen osallistuminen ideoiden tuottamiseen on tärkeää. Aivoriihessä on tavoitteena tuottaa paljon ideoita, joiden joukosta löytyy toteuttamiskelpoinen. (Innokylä.)

Aivoriiehen kutsuin hankkeessa työskentelevät koulunuorisotyöntekijät, projektipäällikön sekä koulunuorisotyötä tekevien nuorisonohjaajien esihenkilön. Kutsuin tilaisuuteen paikalle kuusi henkilöä, joista kaksi estyi tulemasta paikalle. Itse toimin myös nuorisonohjaajana Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyö-hankkeessa. Jotta omat näkemykseni eivät vaikuttaisi toisten vastauksiin ja ideointiin, oli oma roolini toimia fasilitaattorina aivoriihessä. Fasilitaattorin on tärkeää muistaa pitäytyä roolissaan, eikä kertoa omia näkemyksiään osallistujille. Vaikka fasilitaattorin tulee olla neutraali, hän voi laatia tilaisuuden menetelmät ja asettaa tehtävänannon. Fasilitaattorin tulee myös tarvittaessa palauttaa keskustelu aiheeseen ja pitää kiinni aikatauluista. (Sipponen–Diamonte 2020, luku “Ota haltuun tulevaisuuden työelämän perustaito”.)

Olin muotoillut aivoriiehen kuusi kysymystä, joihin jokainen tilaisuuteen osallistuva vastasi post-it lapuille. Olin varannut työskentelyyn 20 minuuttia. Yksilötyöskentelyn jälkeen kä-

vimme yhteistä keskustelua kysymysten herättämistä ajatuksista. Aivoriheen osallistuville kerroin, että nauhoitan keskustelun. Keskustelun äänittäminen vapauttaa haastattelijan tarkkailemaan ja kuuntelemaan osallistujia. Äänittäminen mahdollistaa keskustelun kuuntelun moneen kertaan, jolloin toistojen kautta voi löytää uusia näkökulmia tai eri sävyjä puheesta. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015,107.) Pyysin aivoriheen osallistujilta suostumuksen osallistumiseen ja kerroin heille, että aina voi keskeyttää osallistumisensa tähän opinnäytetyöhöni.

Aivoriheen työskentelyn pohjana olivat seuraavat kysymykset:

1. Mitkä ovat nuorisonohjaajan tehtävät kouluilla tehtävässä nuorisotyössä?
2. Mitä toiveita sinulla on koulussa tehtävälle nuorisotyölle?
3. Mitä haasteita koet olevan koulussa tehtävällä nuorisotyöllä?
4. Mitä tavoitteita on koulussa tehtävällä nuorisotyöllä?
5. Mitkä asiat näet tärkeäksi tilastoitavan koululla tehtävästä nuorisotyöstä, jotta se antaa kattavan kuvan sekä ilmentää tehtävää työtä?
6. Onko laadullisia asioita, joita olisi mahdollista tilastoida koulunuorisotyöstä?

Vaikka kysymykset olivat numeroitu, vastasivat aivoriheen osallistuneet henkilöt niihin itselleen mieleisessä järjestyksessä. Vastausten jälkeinen keskustelu käytiin kysymysjärjestyksessä. Koostin aivoriiehessä työstetyt post-it laput yhdeksi dokumentiksi, sekä litteroin aiheesta käydyn keskustelun. Litterointi tarkoittaa nauhoitusten muuttamista tekstimuotoon. Nauhoitetun aineiston muuttaminen tekstimuotoon helpottaa aineiston analysointia ja järjestelmällistä läpikäyntiä. (Vilka 2021, 105.) Sen jälkeen yhdistin litteroimani aineiston niin, että yhden kysymyksen postit lappujen tekstit ja keskustelu olivat yksi kokonaisuus. Tulostin litteroinnin paperiversioiksi, joita luin useaan kertaan. Paperitulosteesta oli helppo eri värisin alleviivaustussein merkata esille nousevia teemoja. Aivoriheen aineistoa tarkastellessani etsin post-it lappujen koonnista ja sitä seuranneesta keskustelun litteroinnista esiin nousevia teemoja. Lisäksi vertasin niitä tietoperustassani esiintyviin koulunuorisotyöntekijän tehtäviin ja rooliin, sekä analysoin ja teemoittelin tuloksia yhtäläisyyksien perusteella. Aivorihtiä voisi verrata ryhmähaastatteluun, kun ryhmässä henkilöt saavat toisiltaan ideoita ja näin ajatukset jalostuvat. Ryhmän dynamiikka saa käsiteltäviin asioihin uusia tasoja ryhmähaastattelussa (Ojasalo ym. 2015, 111).

4.2 Haastattelu

Opinnäytetyössäni päädyin tekemään yhden haastattelun, sillä kaikki kutsutut eivät päässeet osallistumaan aivoriiheen. Näin tärkeäksi vielä kuulla yhden koulunuorisotyötä tekevän nuorisohjaajan ajatuksia aivoriihessä käsitellyistä aiheista. Haastattelulla on mahdollista saada tietoa kehitettävästä aiheesta sekä kerätä uusia näkökulmia. (Ojansalo ym. 2015, 106.) Toteutin haastattelun kasvotusten. Pyysin ensin haastateltavalta suostumuksen haastatteluun ja kerroin hänelle, että hän voi aina keskeyttää osallistumisensa tähän opinnäytetyöhön. Käytin haastattelussa samoja kysymyksiä, joihin aivoriihen alussa osallistujat vastasivat post-it lapuille. Näytin kaikki kysymykset haastateltavalle ja mahdollistin näin, että hän voi vastata kyseisiin aiheisiin itse parhaaksi näkemässään järjestyksessä. Haastateltava päätyi vastaamaan kysymyksiin numerojärjestyksessä. Haastatteluni mukaili puolisturkuroitua haastattelua, jossa kysymykset on laadittu etukäteen ja haastattelija voi vaihdella kysymysten järjestystä haastattelun kulun mukaan. Nauhoitin haastattelun, koska nauhoittaminen vapauttaa haastattelijan tarkkailemaan haastateltavaa. Haastatteluun on jälkeenpäin helppo palata, ja äänitys toimii muistina ja erilaisien tilanteiden tulkkina. (Ojansalo ym. 2015, 107–108.) Haastattelun jälkeen litteroin nauhoituksen tekstimuotoon ja etsin haastattelun vastauksista samoja teemoja, mitä nousi aivoriihessä esiin.

Haastattelu edellyttää osallistujien luottamusta. Haastattelijan on oltava rehellinen kehittämistyön ja haastattelun tarkoituksesta sekä tehdä selväksi haastattelun luottamuksellisuus. (Ojansalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 108.) Toisin kuin aivoriihessä, yksilöhaastattelussa kuulen yhden ihmisen ajatuksia haastateltavasta asiasta. Hänen vastauksiinsa vaikuttaa se, luottaako hän, että hänen vastauksensa ovat luottamuksellisia, eikä aineistosta nouse esille kenen vastauksia ne ovat.

4.3 Benchmarking

Käytin benchmarkingia yhtenä opinnäytetyöni kehittämismenetelmänä. Opinnäytetyöni tilaaja tarvitsee määrittäet, joilla tilastoidaan koulunuorisotyötä Epoon kaupungin nuorisopalveluissa. Espoon kaupungin nuorisopalveluissa käytetään nuorisotyön dokumentointiin The Logbook-järjestelmää. The Logbook on kehitetty nuorisotyön dokumentointiin, joka toimii verkkopohjaisena. Tällä työkalulla kerätään tietoa ja ajetaan raportteja, minkä avulla pystytään analysoimaan, kehittämään sekä refleктоimaan tehtyä työtä. (Erasmus+ 2018, 3.) Benchmarkingissa ol-

laan kiinnostuneita toisten toiminnasta ja menestyksestä. Usein benchmarkingissa tutkitaan menestyvää tai menestyviä yrityksiä tai organisaatioita. Benchmarking sopii parhaiten sellaisten asioiden kehittämiseen, jotka voidaan määrittää suhteellisen selvästi. (Ojasalo ym. 2015, 186.)

Benchmarkingissa opitaan vertaamalla omaa kehittämisen kohdetta toiseen kohteeseen (Ojasalo ym. 2015, 43). Benchmarkingissa tiedon vaihto perustuu kahden tai useamman kumppanin luottamukseen (Tuominen 2020, 4). Vertailukohteina voivat olla toisen toimialan organisaatiot, oman yrityksen muut osastot, kilpailijat, toiminnan tilastolliset keskiarvot tai toimialan tilastolliset keskiarvot ja standardit. (Ojasalo ym. 2015, 186.)

Benchmarkingissa vertailukohteeksi valikoitui Vantaan kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyön tilastointi, josta jatkossa käytän nimikettä Vantaan kaupungin koulunuorisotyö ja Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyöhankkeen tilastointi, josta jatkossa käytän Helsingin kaupungin koulunuorisotyöhanke sekä Espoon monikulttuuriset lapset ja nuoret yhdessä vahvemmiksi-hankkeen kohtaamistyön tilastointi. Benchmarking tapahtui Vantaan kaupungin koulunuorisotyön esihenkilön pitämän esityksen powerpoint-materiaalista Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyöhankkeelle. Esitys ja powerpoint-materiaali käsittelevät Vantaan kaupungin koulunuorisotyöstä tilastoitavia asioita. Vertailen tilastoitavia asioita aivoriivessä ja yksilöhaastattelussa saatujen vastausten pohjalta. Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden benchmarkkauksen kohteena on heidän koulunuorisotyöhankkeesta tilastoitavat asiat. En suoraan vertaa opinnäytetyötäni benchmarkingissa Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyön tilastointia toisiinsa, koska tilastoitavia asioita ei ole vielä määritetty. Benchmarking tapahtuu niin, että vertaan aivoriivessä ja aivoriivettä täydentävässä haastattelussa esiin nousseita Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyön tehtäviä sekä hankehakemuksessa asetettuja tavoitteita benchmarking kohteiden tilastointiin. Tällä tavalla hahmottelen Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyön tilastointia.

Espoon monikulttuuriset lapset ja nuoret yhdessä vahvemmiksi-hankkeen työntekijälle tein benchmarking-haastattelun selvittäen heidän toimintaansa ja sitä, mitä asioita he tilastoivat toiminnastaan ja toimintaa osallistuvista. Vahvemmiksi hankkeen työntekijälle esitetyt benchmarking-haastattelun kysymykset:

1. Millaisessa toiminnassa työskentelet?
2. Miksi toimintaa tilastoidaan?

3. Millaisia asioita tilastoitte?
4. Mitä muuta haluaisitte tilastoida?

Pyysin ensin haastateltavalta suostumuksen haastatteluun ja kerroin hänelle, että hän voi aina keskeyttää osallistumisensa tähän opinnäytetyöhön. Nauhoitin ja litteroin myös tämän haastattelun, jotta siihen oli helpompi palata ja tutkia haastattelusta saatua aineistoa.

5 TULOKSET JA ANALYYSI

Tässä luvussa esittelen ja analysoin kehittämistyöni tulokset. Keräsin aineistoa aivoriihessä, yksilöhaastattelulla, osallistumaan estyneelle henkilölle sekä benchmarkingilla. Esittelen tulokset teemoittain ja vertaan lopuksi tuloksia opinnäytetyöni tietoperustaan. Käytin työssäni kahta erilaista haastattelua: aivoriihtä täydentävä haastattelu ja benchmarking-haastattelu. Referoidessani haastatteluista lainauksia, käytän haastateltavista H1 ja H2 merkintää.

5.1 Nuorisonohjaajan rooli koulunuoristyössä

Läsnäoleva kiireetön aikuinen

Aivoriihessä ja haastattelussa korostui aikuisen kiireetön läsnäolo ja keskustelevuus oppilaiden kanssa. Nuorisonohjaajan rooli nähtiin kouluilla turvallisena aikuisena, joka on läsnä, saatavilla ja helposti lähestyttävä. Haastateltava kuvaa nuorisonohjaajan roolia ja läsnäoloa niin, että mennään nuorten keskelle keskustelemaan ja ollaan mukana heidän arjessaan.

Mennään sinne nuorten keskelle, jutellaan ja ollaan mukana siinä nuorten arjessa ja nähdään itse omin silmin nuorten kanssa (H1).

Oppilaiden hyvinvoinnin kannalta koulunuorisotyöntekijän osaaminen ja vaikutusmahdollisuudet pääsevät oikeuksiinsa, kun hänellä on mahdollisuus avoimeen ja usein toistuvaan kohtamiseen ja kuulumisten vaihtoon. Säännöllisillä avoimilla kohtaamisilla nuorisonohjaaja pystyy vastaamaan parhaiten nuorten tarpeeseen tulla kuulluksi ja pystyy sujuvasti olemaan nuorten tukena koulun arjessa. (Korhonen & Tujula 2023, 103.)

Läsnäolo on yksi koulussa tehtävän nuoristyön keskeisin työtehtävä. Kouluissa on kaivattu läsnä olevaa, nuoria kohtaavaa aikuista yhteisöllisyyden tukemiseksi. Kun nuorisotyöntekijällä on enemmän aikaa kouluilla kuin muutama tunti viikossa, vahvistuu hänen läsnäolonsa kouluilla. Kun aikaa on enemmän kuin lyhyet käynnit koululla, on kasvatuskumppanuuden koulun henkilöstön kanssa mahdollista syntyä. (Kolehmainen & Lahtinen 2014.)

Yhteisöllisyyttä lisäävää ja tukevaan toimintaa

Aivoriihessä nousi esille yhteisöllisyyttä tukeva toimintaa. Yhteisöllisyyden lisäämisen keinoiksi nähdään kivan tekemisen järjestäminen sekä osallistuminen koulun oppilaskunnan ja tuokioppilaiden toimintaan. Nuorten toiveista ja ideoista lähtevä, nuorten ja nuorisotyöntekijän yhteinen tekeminen on yhteistä. Aivoriihessä lähestyttiin osallisuuden näkökulmaa siten, että nuorisonohjaaja huomaa yksinäiset nuoret, on tukena kaveritaitojen kehittämisessä ja mahdollistaa yksinäisten liittymisen osaksi yhteisöä ja yhteisöllisyyttä. Merkittävimmät asiat kouluviihtyvyyteen vaikuttavista asioista oppilaiden näkemysten mukaan ovat turvallinen ilmapiiri, koulun sisäiset suhteet, yhteisöllisyys sekä joukkoon kuulumisen tunne (Janhunen 2013, abstract).

Aivoriihessä ja haastattelussa nousi koulussa tehtävän nuorisotyön tavoitteiksi luoda yhteisöllisyyttä ja osallisuutta oppilaille ja kouluun, sekä niiden nuorten tavoittaminen, joilla ei ole merkityksellisiä vertaissuhteita. Nuoren kohtaaminen ja tukena oleminen on tärkeää. Aivoriihessä ja haastattelussa nousseet tavoitteet kulkevat hyvin samoissa linjoissa, kuin ne, jotka koettiin koulussa tehtävän nuorisotyön tehtäviksi. Koulussa tapahtuvan toiminnan suunnittelussa ja järjestämisessä oppilaiden osallistamista pidetään tärkeänä. Tämä avaa mahdollisuuksia moniammatillisuudelle, kun oppituntien ulkopuolisessa toiminnan ohjaamisessa on osallisena muitakin kuin koulun omaa henkilökuntaa. (Pulkkinen 2015, 22.)

Nuorten kanssa yhdessä toteutetaan sellaista toimintaa, vähän kevennetään sitä kouluarkea - pyritään tukemaan sitä yhteisöllisyyttä ja turvalliseen kouluarkeen vastataan osaltamme. (H1)

Linkkinä vapaa-ajan ja nuorisopalveluiden tarjoamiin palveluihin

Aivoriihessä ja haastattelussa pidettiin tärkeänä nuorten vapaa-aikaa. Nuorisonohjaaja toimii linkkinä koulun oppilaiden saattamiseen nuorisotilojen ja nuorisopalveluiden järjestämiin palveluihin. Hän on tukena nuorten osallistumisessa nuorisotilojen toimintaan. Nuorisonohjaaja voi järjestää tutustumiskäyntejä ryhmälle nuorisotilalle toimien tukena uudessa tilanteessa. Vaihtoehtoisesti hän voi lähteä nuorten kanssa johonkin Espoon kaupungin nuorisopalveluiden järjestämään tilaisuuteen. Aivoriihessä nähtiin tärkeänä vapaa-ajan aspektin tuominen koulutyöhön. Rento oleminen, tekeminen sekä yhdessäolo ilman minkäänlaista arvioinnin pelkoa on

tärkeää. Tilaresurssien salliessa koulun tiloissa järjestettävä ”mininuokku”, eli pienimuotoinen nuorisotilatoiminta lisäisi vapaa-ajan aspektia koulupäivään. Tällöin oppilaat voisivat pelata erilaisia pelejä ja oleskella turvallisen ja läsnä olevan aikuisen seurassa. Näin nuorisotyöntekijä loisi osaltaan siltaa nuorten koulupäivän ja vapaa-ajan välille tavoittaen myös niitä nuoria, jotka eivät ole Espoon nuorisopalveluiden piirissä.

Seurataan ja vastataan nuorten keskuudessa oleviin ilmiöihin

Aivoriihessä sekä haastattelussa nähtiin ilmiöiden tarkkailu ja niihin reagoiminen tärkeänä tehtävänä nuorisonohjaajan työssä kouluilla. Haastateltava pitää tärkeänä, että nuorisonohjaaja osaisi ennakoida tulevia ilmiöitä ja toimia niiden mukaan. Tällä hetkellä ajankohtaisia ilmiöitä ovat esimerkiksi nuorten sähkötupakointi, katuväkivalta ja jengiytyminen.

Nuorisotyön vaikuttavuuden takia ilmiöiden tunnistaminen on tärkeää. Nuorisotyön tarpeet ja tavoitteet nousevat sen hetkisistä ilmiöistä. Ilmiöt ovat kestoaltaan eri mittaisia ja samoja, joita moni tunnistaa tässä ajassa. Ilmiöt voivat olla hyvin paikallisia tai sitten ne ovat globaalisia. Esimerkiksi nuorten mielenterveysongelmat näkyvät nuorisotyössä palvelujärjestelmän riittämättömyyden vuoksi. Tämä ilmiö tunnistettiin. Nuorisotyöllisesti on ratkaisevaa, miten suhtaudumme ilmiöihin. On myös merkityksellistä osallistaa nuoret mukaan ilmiöiden tulkintaan. (Helin, Moisala & Uusitalo 2022.)

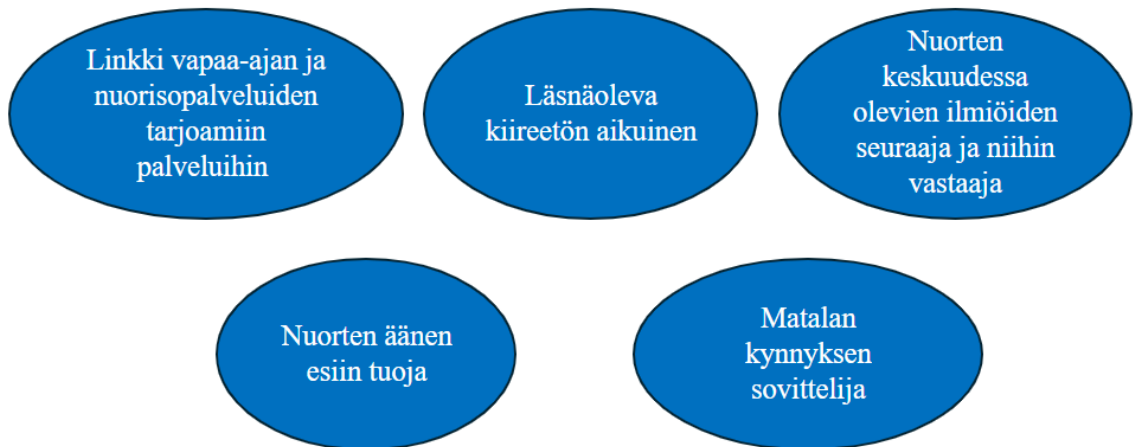
Nuorten äänen esiin tuominen

Aivoriihessä ja haastattelussa pidettiin tärkeänä, että nuorisonohjaaja on nuorten tukena ja kuulee heidän asiansa. Tärkeää on, että nuorisonohjaaja toimii oppilaiden äänenä koulussa silloin kun, oppilaat kokevat, etteivät he tule ymmärretyksi tai oppilaat eivät ymmärrä koulunhenkilökunnan näkemyksiä.

Etsimällä ratkaisuja, miten saadaan oppilaiden ja koulun henkilöstön sekä oppilaiden väliset suhteet toimivammaksi, voitaisiin sillä vaikuttaa koulussa viihtymiseen. Olisi äärimmäisen tärkeää, että kaikilla olisi koulussa hyvä olla. Tärkeää olisi löytää tapa kuulla, kannustaa ja tukea kaikenlaisia oppijoita. (Manninen 2023, 167.)

Matalan kynnyksen sovittelua

Nuorisonohjaaja voi toimia oppilaiden välisten ristiriitatilanteiden ja heidän aiheuttamien häiriöiden matalan kynnyksen sovittelijana. Hän voi pohtia yhdessä nuorten kanssa, miten asia voidaan selvittää, ratkaista tai sovittaa. Nuorisonohjaaja voi myös olla nuorten tukena ristiriitatilanteissa, jotta tilanteisiin löytyisi jonkinlainen ratkaisu.

Kuvio 1. Nuorisonohjaajan rooli koulunuorisotyössä.

5.2 Koulunuorisotyön toiminnan tilastoiminen

Teemat, jotka nousivat aivoriihessä sekä haastattelussa toimintaa kuvaaviksi tilastoitaviksi asioiksi, olivat merkitykselliset kohtaamiset, järjestetty toiminta ja pienryhmiin osallistuneiden määrä. Tärkeäksi nähtiin myös laadullinen tilastointi. Benchmarkingissa näiden lisänä ovat digitaalinen työ sekä yksilötyö.

Merkitykselliset kohtaamiset

Aivoriihessä esiin nousi merkityksellisten kohtaamisten tilastointi. Merkityksellinen kohtaaminen määriteltiin aivoriihessä ja haastattelussa siten, että nuorisotyötä tekevällä on taito määrittellä, onko kohtaaminen merkityksellinen. Merkityksellisiä kohtaamisia ovat kaikki yksilökohtaamiset ja ne, joissa ryhmä tai pari nuorta on osallistunut keskusteluun nuorisonohjaajan kanssa.

Benchmarkkaamissani kohteista tilastoidaan kohtaamisia. Kohtaaminen tarkoittaa enemmän kuin tervehtimistä ja on vähintään kuulumisten vaihtoa. (Helsingin kaupunki 2023). Tällöin myös kohtaaminen tilastoidaan. Vantaan kaupungin koulunuorisotyössä ei tilastoida kohtaamisia tai merkityksellisiä kohtaamisia siten, että se olisi verrannollinen Helsingin kaupungin koulunuorisotyöhankkeen kohtaamisten tilastoinnin kanssa.

Järjestetty toiminta sekä yhteisöllisyyttä lisäävä ja tukeva toiminta

Aivoriihessä ja haastattelussa nimettiin järjestetty toiminta kuten pelailutuokiot, leikkimieliset kilpailut sekä rauhoittumiseen tarkoitettut toiminnot, esimerkiksi rauhallisessa tilassa mahdollisuus värityskuvien värittämiseen, lueskeluun tai rauhoittumista auttavien hengitysharjoitusten tekemiseen. Haastateltava toi esille tähän tilastoitavaksi kaikki sellainen toiminta, millä lisätään oppilaiden osallisuutta, kuten esimerkiksi oppilaita osallistavat tapahtumien järjestämiset, oppilaskunnan tai tukioppilaiden kanssa järjestettävä toiminta. Tämä järjestetyn toiminnan tilastointi koettiin aivoriihessä ja haastattelussa helpoimmin tilastoitavaksi asiaksi, kun lasketaan toimintaan osallistuneet oppilaat.

Aivoriihessä ja haastattelussa koulussa tehtävän nuorisotyön tavoitteeksi määriteltiin oppilaiden ja koulun yhteisöllisyyden ja osallisuuden luominen sekä tavoittaa ne nuoret, joilla ei ole merkityksellisiä vertaissuhteita. Tavoitteeksi kuvattiin myös nuorten koulupäivän ja vapaa-ajan välisen sillan luominen ja niiden nuorten tavoittaminen, jotka eivät ole Espoon kaupungin nuorisopalveluiden piirissä. Niin ikään nuorten kohtaaminen ja tukeminen koettiin merkitykselliseksi. Aivoriihessä ja haastattelussa nähdyt tavoitteet kulkevat hyvin samoissa linjoissa, kuin ne, jotka ovat Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyöhankkeen tavoitteita.

Vantaan kaupungin koulunuorisotyön tilastoinnissa avoin toiminta on hyvin kuin aivoriihessä määritelty järjestetty toiminta. Avoimeksi toiminnaksi tilastoidaan toiminta, mihin nuori voi pääsääntöisesti osallistua ilman ennakkoon ilmoittautumista. Toiminta on luonteeltaan kerta-luontaista. Avoin toiminta tukee koulun yhteisöllisyyttä. Kouluissa tämä tarkoittaa yhteisöllistä työtä. Avoimeen toimintaan tilastoidaan jalkautuminen kouluissa, eli koulujen alueella, käytävillä ja välitunneilla tapahtuva jalkautuminen. Luokkatyöskentely on esimerkiksi luokkaha-vainnointia ja tietyn luokan jatkuvaa ryhmäyttämistä. Tauko- ja välituntitoiminta ovat välitunneilla ja tauolilla järjestettyä toimintaa kuten välituntikisat. Leirit, retket, tapahtumat ja satun-

naiset ryhmät ovat kertaluontoisia toimintoja, jotka eivät ole tavoitteellisia pientyöryhmiä. (Vantaan kaupunki, 2023.) Joissakin kunnissa kouluilla tehtävä nuorisotyö nähdään välituntitoimintana, jolla välitunneista saadaan toiminnallisempia ja oppilaita aktivoivia. Näin koulun vapaa-ajalla on aikuinen, joka tarjoaa toisenlaista oppimista ja keskustelua. Nuorisotyöntekijän osallistuminen välitunneille voi olla ajanviettamistä nuorten kanssa tai nuorten käytettävissä olemista. Hän voi järjestää ohjattua toimintaa, jolla voidaan aloittaa nuorisotyöllisiä prosesseja. (Kiilakoski 2016, 124.) Kuten välitunnilla kohdatuista nuorista muodostettu pienryhmä tai nuorten toiveista kehitetty kerhotoiminto koulupäivän jälkeen.

Pienryhmät

Aivoriihessä haluttiin erottaa pienryhmien tilastoiminen järjestetyn toiminnan tilastoimisesta, koska siinä toiminta keskittyy johonkin pienempään, säännöllisesti kokoontuvaan ryhmään. Pienryhmiin osallistujilla on usein jokin yhteinen nimittäjä, miksi oppilaat on kutsuttu ryhmään. Nuoret voivat liittyä pienryhmään esimerkiksi siksi, että heillä on haasteita kouluun tulemisessa, he ovat yksinäisiä tai kuuluvat sellaiseen kaveriryhmään, jonka ryhmädynamiikassa on ongelmia. Benchmarking kohteissa Helsingin kaupungin koulunuorisotyöhankkeessa tilastoidaan myös ryhmiin osallistuneiden määrä omana osa-alueenaan. Vantaan kaupungin koulunuorisotyössä ryhmätoiminta käsittää toiminnot, jotka ovat kohdennetumpaa ja yksilöllisempää palvelua. Se on kiusaamis- ja ristiriitatilanteisiin puuttumista ja seuranta eri muodoissaan.

Nuorisotyön historiassa on kehittynyt osaamista pienryhmien kanssa toimiessa. Koulussa on myös mahdollista hyötyä tästä pienryhmien kanssa toimimisesta nuorisotyöllisin menetelmin. Pienryhmissä voidaan toteuttaa toimintaa, jossa nuoret voivat oppia omien vahvuksiensa mukaisesti sekä saavat tukea oppia omalla tavallaan ja kasvaa. Pienryhmätoiminta on parhaimmillaan vakiintunutta ja koululta tulee vahva luottamus toimintaan. (Kiilakoski 2016,94.)

Kuvio 2. Aivoriihestä ja haastattelusta esiin nousseet tilastoitavat nuorisohjaajan tehtävät koululla

Linkkinä vapaa-ajan ja nuorisopalveluiden tarjoamiin palveluihin

Aivoriihen osallistujat sekä haastateltava näkivät tärkeänä nuorisohjaajan tehtävänä toimia koulunuorisotyössä linkkinä koulun ja nuorisopalveluiden tarjoamien vapaa-ajan palveluiden välillä. Aivoriihessä todettiin, ettei nuoren siirtymistä nuorisopalveluiden asiakkaaksi koulu- nuorisohjaajan ohjaamana saada tietoa, ellei nuori sitä itse kerro. Koululla työskentelevä nuorisohjaaja ei voi käydä alueellisten nuorisohjaajien kanssa suoraa keskustelua nuorten nimillä. Keskustelua voidaan käydä vain yleisellä tasolla nuorten ohjautumisesta nuorisopalveluiden vapaa-ajan toimintaan.

Laadullinen tilastointi

Haastateltava ja aivoriihessä korostettiin, että laadullisen tiedon tilastointi olisi merkityksellistä. Koettiin, että pelkästään luvut eivät kerro työn merkityksellisyydestä, vaan olisi tärkeää tuoda esille myös hyvinvointia parantavia ja tukevia kokemuksia. Laadullinen tilastointi voisi pitää sisällään sen, minkälaisella kokoonpanolla ja mistä aiheista keskustellaan.

Määrä ei pitäisi olla se tärkein asia näissä asioissa, muuten siinä tulee itse työntekijälle sellainen suorituspaine, kunhan vaan lukemat saat (H1).

Tilastointi ei välttämättä riitä osoittamaan työn merkityksellisyyttä vaan pitäisi olla niitä tarinoita siitä työstä ja niillä osoittaa kuka se on kaupunginjohtaja vai mikä, että mikä on tärkeää ettei se nuppiluku aina niin kerro (Aivorihi).

Digitaalinen nuorisotyö

Digitaalista nuoristyötä tilastoidaan Helsingin kaupungin koulunuorisotyöhankeessa ja Vantaan kaupungin koulunuorisotyössä, mutta sen tarvetta ei tunnistettu aivoriihessä tai haastattelussa. Helsingin kaupungin koulunuorisotyöhanke käyttää Whatsappia (pien)ryhmien viestintäkanavana. Instagramia käytetään koulunuoriso-ohjaajien yhteisenä viestintäkanavana. Instagramissa jaetaan kuvia ja tietoa tapahtumista ja kiinnostavista kohtaamisista. Digitaalinen työ tilastoidaan, jotta koulunuorisotyön saavutettavuus saadaan näkyväksi. (Helsingin kaupunki 2023.)

Vantaan kaupungin koulunuorisotyössä digitaalinen nuorisotyö on digitaaliseen ympäristöön tuotettua toimintaa. Se voi pitää sisällään vuoroja Sekaisin-chatissa, Discordissa työskentelyä tai joillekin muille alustoille tuotettua sisältöä tai siihen verrattavissa olevaa toimintaa. Somekohtaamiset tilastoidaan myös digitaaliseen nuorisotyöhön, jos ne eivät ole yksilöllistä tukea tai palveluohjausta. (Vantaan kaupunki 2023.)

Vaikka molemmissa benchmarking kohteissa tilastoidaan digitaalista nuoristyötä, ovat ne sisällöltään melko erilaiset. Helsingin kaupungin koulunuorisotyöhanke digitaalinen nuorisotyö on viestintäkanava ja toiminnan kuvaamista. Vantaan kaupungin koulunuorisotyössä se on digitaalisessa ympäristössä tapahtuvaa toimintaa.

Yksilötyö

Poiketen aivoriihen ja haastattelun aineistosta, Helsingin kaupungin koulunuorisotyöhankeessa ja Vantaan kaupungin koulunuorisotyössä tilastoidaan yksilötyötä. Vantaan kaupungin koulunuorisotyössä tilastoidaan kahta erilaista yksilöllistä tukea: suunnitelmallista tukea ja spontaania yksilötyötä. Yksilötyömuotojen erona on se, että suunnitelmallinen yksilöllinen tuki on suunnitelmallista toisin kuin spontaani yksilötyö. (Vantaan kaupunki 2023.) Helsingin kaupungin koulunuorisotyöhankeessa tilastoidaan yksilöllisen työn prosesseja. Tähän kategoriaan tilastoidaan tilanteet, joissa nuorella on jokin ongelma, kuten ero tai väkivalta, ja nuori

kertoo tästä nuoriso-ohjaajalle. Kriteerinä tilastoinnille on myös se, että nuoren kertomaan ongelmaan palataan, eikä asia jää kertaluonteiseksi keskusteluksi. Tämä koetaan tilastoinnissa hankalaksi, mutta tällä halutaan osoittaa, että nuorisonohjaaja saattaa olla ainut ihminen koulussa, jolle nuori uskaltaa kertoa asioistaan. (Helsingin kaupunki 2023.)

Vantaan kaupungin koulunuorisotyössä ja Helsingin kaupungin koulunuorisotyöhankkeessa tilastoidaan yksilötyötä mutta jälleen näkökulma on hivenen eri. Helsingissä kaupungin koulunuorisotyöhankkeessa halutaan tuoda ilmi, että nuoriso-ohjaaja saattaa olla ainut aikuinen, jolle oppilas voi puhua koulussa. Sen sijaan Vantaan kaupungin koulunuorisotyössä tilastointi jakautuu suunnitelmalliseen ja spontaaniin yksilötyöhön.

Eräs tulevaisuuden nuorisotyötä määrittävä teema on kohdennetun työn merkitys suhteessa perinteisempään ryhmämuotoiseen nuorisotyöhön. Painopiste on lisääntyvissä määrin siirtymässä haavoittuvassa asemassa tai syrjäytymisvaarassa olevien nuorten kanssa työskentelyyn. Koulunuorisotyön määrittämisessä tulevaisuudessa otetaan väistämättä kantaa siihen, mikä on nuorisotyön asema koulussa. Onko koulunuorisotyön tehtävä kehittää ja tukea yhteisöllisesti kouluyhteisöä vai tuetaanko niitä nuoria, joilla on elämässä ja koulunkäynnissä haasteita? (Kiilakoski 2021, 221–222.)

Benchmarking haastattelu Yhdessä vahvemiksi -hankkeen työntekijälle

Benchmarking haastattelu tehtiin Yhdessä vahvemiksi -hankkeen työntekijälle. Espoon monikulttuuriset lapset ja nuoret ry:n Yhdessä vahvemiksi -hankkeen tarkoituksena on tukea maahanmuuttajataustaisia vanhempia, heidän vanhemmuuttaan ja lisätä heidän tietoaan esimerkiksi perhe-elämästä, parisuhteesta ja vanhemmille suunnatuista palveluista. Hankkeen tavoitteena on myös lisätä lähiseututietoisuutta sekä sosiaalisia verkostoja. Tilastotietoa kerätään hankkeen rahoittajalle STEA:lle. Yhdessä vahvemiksi-hanke tekee kohtaamistyötä ja valikoi tui sen takia benchmarking kohteeksi.

Yhdessä vahvemiksi -hankkeessa tilastoidaan osallistujien määrä, jotta tiedetään paljon toimintoihin on osallistujia, ikäryhmä ja sukupuoli kunkin toiminnon mukaan. Hankkeessa tilastoidaan myös toimintojen aiheet ja se, kuinka usein sama henkilö osallistuu eri toimintoihin. Yhdessä vahvemiksi -hankkeessa tehdään säännöllisesti ohjaus- ja neuvonta työtä esimerkiksi lasku-, varhaiskoulukasvatus-, sosiaalipalvelu- ja etuusasioiden äärellä. Lisäksi viikoittain

jalkaudutaan Hello Espoo -infoon antamaan yksilöllistä tukea esimerkiksi lomakkeiden täyttämiseen ja viranomaisaiointiin.

Tilastoinnin kautta sä pystyt määrittelemään sen, mitä on tehty, kenelle on tehty ja mistä hyötyä ja kuinka paljon on ollut osallistujia (H2).

Muiden benchmarking-kohteiden kanssa yhteistä on siis kävijämäärien, eri toimintojen, teemojen ja yksilötyön tilastointi. Lisäksi Yhdessä vahvemiksi -hankkeessa tilastoidaan se, kuinka paljon yksi henkilö osallistuu hankkeen eri toimintoihin.

6 ARVIOINTI

Tässä luvussa teen opinnäytetyön itsearviointin. Lisäksi pohdin opinnäytetyöni eettisyyttä ja luotettavuutta. Lisäksi esittelen tilaajan arvion opinnäytetyön hyödyllisyydestä.

6.1 Itsearviointi

Kiinnostuin opinnäytetyöni aiheesta aloittaessani työskentelyn Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuoristyöhankkeessa. Myös aiheen työelämälähtöisyys tuntui tärkeältä. Lähellä olevasta aiheesta on ollut mielekästä tehdä opinnäytetyötä. Aloin heti hankkeessa aloitettuani perehtyä erilaisiin koulunuorisotyötä koskeviin aineistoihin.

Toisaalta haasteena on ollut oma henkilökohtaisuus. Se, että työskentelen hankkeessa, altistaa subjektiiviselle aineiston tulkinnalle. Houkuttelevuudesta huolimatta olen pyrkinyt olemaan tuomatta omia näkemyksiäni esille. Uskon työni hyödyttävän myös tilaajaa, koska näin saamme määrällistä tietoa sekä tietoa siitä, millainen työ tavoittaa nuoria ja millaiselle työlle ja kohtaamiselle on tarvetta.

6.2 Työn eettisyys ja luotettavuus

Pyysin Espoon kaupungin nuorisopalveluilta tutkimusluvan aivoriihityöskentelyä sekä haastattelua varten. Kun kehittämistyö tehdään organisaatiolle, saatetaan työlle tarvita tutkimuslupa (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2024). Hain tutkimusluvan Kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalveluiden käytäntöjen mukaisesti. Sain nopeasti luvan ja pääsin keräämään aineistoa kehittämistyöhöni. Aivoriiehen osallistujia informoin yhteisissä viikoittaisissa kokouksissamme ja kysyin suostumuksen aineiston käyttämiseen. Aivoriihemme siirtyi muutaman kerran monen kutsutun ollessa estyneitä. Tein myös osallistujille selväksi, että heillä on mahdollisuus olla osallistumatta työskentelyyn tai keskeyttää se. Olen informoinut aivoriiehen osallistuneita, miten käsittelen työskentelystä saatua aineistoa ja mihin sitä käytän.

Työskentelen itse Espoon kaupungin nuorisopalveluiden kehittämistyön hankkeessa yhtenä viidestä nuorisonohjaajasta. Laadullisissa menetelmissä on tyypillistä, että kehittämistyöhön osallistuvat ovat kehittämistyön tekijälle tuttuja ja hän saattaa itsekkin osallistua toimintaan (Ojasalo

& Moilanen & Ritalahti 2015, 105). Aivoriihessä toimin fasilitaattorina, enkä vastannut alussa käytettyihin lämmittelykysymyksiin, joihin osallistujat vastasivat yksilöllisesti. En myöskään tuonut näkemyksiäni esille keskustelussa, jota käytiin alkutyöskentelyn jälkeen. Läpikäydesäni aineistoa, olen tehnyt siitä omia tulkintojani ja käyttänyt aineistosta sen, minkä olen itse nähnyt tarpeelliseksi etsiessäni vastausta kehittämistyöni kysymyksiin. Keräsin aineistoa eri menetelmin: aivoriihessä, banchmarketingilla ja haastatteluilla. Tällä tavoin sain kehittämistehävääni monipuolisen näkökulman.

6.3 Tilaajan arvio

Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyöhanke päättyy vuoden 2024 loppuun (Aluehallintovirasto 2022). Koulunuorisotyöhankkeen rinnalla on kulkenut kaksi saman tyyppistä hanketta, Perusopetukseen sitouttava kouluyhteistyöhanke (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021) ja Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishanke (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024). Hankkeissa toimivien yhteisöohjaajien lisäksi myös osa Espoon kouluista on palkannut yhteisöohjaajia. Koulunuorisotyöhankkeessa työskentelevien nuorisonohjaajien ohella yhteisöohjaajat kohtaavat nuoria koulupäivän aikana muuta koulun henkilöstä vapaamuotoisemmin. On siis ilmeistä, että kiireettömille, läsnä oleville aikuisille, joilla ei ole arviointivelvoitetta, on kouluissa tarve.

Vaikka tarve koulussa tehtävälle nuorisotyölle on Espoossa havaittu, on erityisesti hankkeessa tärkeää arvioida tehtävää työtä vaikuttavuuden tunnistamiseksi. Vaikka Espoon kaupungin nuorisopalveluissa työtä mitataan ja tieto kirjataan rutiininomaisesti The Logbook -järjestelmään, ei kouluympäristöön voida soveltaa suoraan nuorisotilatyön mittaristoa. Sen vuoksi mittaristolle, josta nähdään koulussa tehtävän nuorisotyön vaikuttavuus, on tarve. Tilaaja kokeekin opinnäytetyön, jossa on tehty perusteellinen taustoitus ehdotetulle mittaristolle, erittäin hyödyllisenä. Tiedon perusteella voidaan arvioida, onko työtä tarpeen jatkaa.

7 POHDINTA JA TUOTOS

Tässä pääluvussa esittelen kehittämistyöni aineistosta saamieni tulosten yhteenvedon. Lisäksi esittelen kehittämistyöstäni muovautuneen tuotoksen. Tuotoksessa esitän ehdotukseni Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuoristyöhankkeen tilastoitaviksi asioiksi.

7.1 Pohdinta

Opinnäytetyössäni kysyn, mitä koulunuorisotyö on Espoon kouluilla. Tarkennan kysymystä seuraavilla alakysymyksillä: 1) millaisia tehtäviä koulunuorisotyöhön sisältyy, 2) minkälainen rooli nuorisotyöntekijällä on kouluilla, 3) mitä asioita on tärkeä tilastoida kouluissa tehtävässä nuorisotyössä, jotta tilastoitavasta työstä saadaan riittävän kattavasti määrällistä tietoa.

Aivoriihessä ja haasteltava nostivat nuorisonohjaajan tehtäviksi ja rooliksi koulussa tehtävässä nuorisotyössä aikuisen läsnäolon, yhteisöllisyyttä lisäävän ja tukevan toiminnan, linkkinä toimimisen vapaa-ajan ja nuorisopalveluiden tarjoamien palveluiden välillä, nuorten keskuudessa vallitsevien ilmiöiden ja seuraamisen ja niihin vastaamisen, nuorten äänen esiin tuomisen sekä matalan kynnyksen sovittelijana toimimisen.

Tunnistan, että aivoriihessä ja haastattelussa nousi esiin nuorisonohjaajien työtehtävien ja tilastoitavien asioiden välinen yhteys. Toisaalta esiin nousi työtehtäviä, joiden tilastoinnille ei nähty tarvetta tai osaa työtehtävistä ei myöskään pysty tilastoimaan. Jotkut hankkeen tavoitteet koettiin haastavaksi tilastoida.

Läsnäoleva kiireetön aikuinen käy hyvin yksin aineistostani nousevan merkityksellisten kohtaamisten kanssa. Aivoriihessä pohdittiin myös sitä, mitä merkityksellinen kohtaaminen on. Pelkkä tervehdys ei täytä kriteeriä ja nuorisonohjaaja pystyy itse arvioimaan, mikä on merkityksellinen kohtaaminen. Näitä kohtaamisia on mahdollista tilastoida. Myös benchmarking vahvisti merkityksellisten kohtaamisten tilastoinnin tärkeyden.

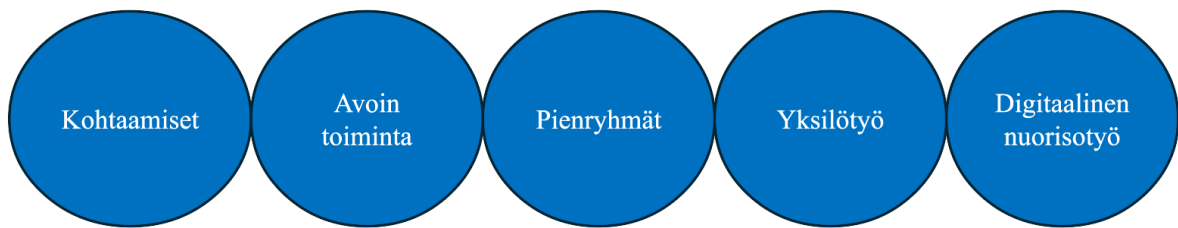
Yhteisöllisyyttä lisäävää ja tukevaa toimintaa voi mielestäni tilastoida aivoriihessä ja haastattelussa esitetyssä järjestetyssä toiminnassa. Yhteisöllisyyttä lisäävää toimintaa on kaikki nuorisonohjaajan järjestämä välitunti- ja koulun vapaa-aikoihin liittyvä toiminta, sekä esimerkiksi oppilaskunnan tai tukioppilaiden kanssa yhdessä toteutettu toiminta. Niin ikä yhteisöllisyyttä lisää mahdolliset tapahtumien ja muiden teemapäivien suunnittelu ja toteutus nuorten kanssa. The Lokbook-järjestelmässä merkataan nuorten osuus toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Benchmarking kohteista esiin nousi avoimen toiminnan tilastointi, joka pitää sisällään sellaiset kertaluonteiset toiminnot, joihin ei tarvitse ilmoittautua. Benchmarking- aineisto mielestäni vahvistaa yhteisöllisyyttä lisäävän ja tukevan toiminnan tilastoimista laskemalla toimintaan osallistuneiden määrää.

Aivoriihessä ja haastateltava ei suoranaisesti eritellyt nuorisonohjaajien tehtäviksi pienryhmien ohjausta, mutta se nähtiin tarpeelliseksi tilastoida. Pienryhmät vahvistavat yksilöllisyyttä siten, että ne ovat kiinteitä ryhmiä. Ryhmät tapaavat säännöllisesti ja niihin osallistuvat nuoret ovat valikoituneet nuorisonohjaajien ja koulun henkilökunnan välisessä yhteistyössä. Benchmarking kohteista löytyi myös pienryhmiin osallistuneiden tilastointi, mikä tarkoittaa että, kohdennettuun ja yksilölliseen työhön osallistuvien nuoret ovat valikoituneet nuorisonohjaajan ja koulun henkilökunnan välisessä yhteistyössä. Tämän näen aineiston pohjalta tärkeäksi tilastoinnin kohteeksi.

Aivoriiheen ja haastattelun pohjalta ei noussut esiin yksilötyötä. Osasyynä on varmasti se, että hankkeen tavoitteena on yhteisöllisyyden vahvistaminen ja ryhmien kanssa työskentely. Benchmarking kohteissa esiintyy yksilötyö. Vantaalla kaupungin koulunuorisotyössä se on jaettu suunnitelmalliseen ja spontaaniin yksilötyöhön. Uskon, että koulunuorisotyössä on myös tarvetta yksilölliselle tukemiselle ja olisi tärkeää varata resurssia myös yksilötyölle. Näen myös että, yksilötyön näkyväksi tekeminen olisi tärkeää. Ja koska yksilötyötä tehdään, oli se hankkeen tavoitteissa tai ei, on tärkeää, että kyseinen työ näkyy myös nuorisonohjaajan roolissa. Yksilötyön tilastoinnin jaottelu spontaaniin ja suunnitelmalliseen toisi mielestäni perspektiiviä siihen, minkälaista yksilötyötä nuorisonohjaajat kouluilla tekevät.

Näen myös digitaalisen työn merkityksen näkyväksi tekemisen tärkeänä. Tämä työmuoto nousi esille Benchmarking kohteissa, joissa näkökulma kyseiseen menetelmään oli nuorten kontaktoinnissa, informoinnissa ja mainostamisessa. Itse pidän nuorten kohtaamista sosiaalisessa mediassa tärkeänä. Digitaalinen työ ilmentää, miten eritavoin voimme kohdata nuoria. Osalle nuorista on helpompi kohdata aikuinen digitaalisin keinoin.

Kuvio 3. Benchmarking aineistosta nousseet tilastoitavat nuorisohjaajan tehtävät koululla.

Lisäksi aineistosta löytyi sellaisia asioita, joiden tilastoiminen koetaan haastavaksi. Nuorisonohjaaja toimii linkkinä koulun ja nuorisopalveluiden tarjoamien vapaa-ajan palveluiden välillä. Tämä on myös yksi hankkeen tavoite, mutta siitä on vaikea saada tietoa. Tätä on mahdollista tilastoida tilastointijärjestelmän avoimen tiedon kenttään. Tällöin voidaan kirjata tieto esimerkiksi siitä, että nuorisonohjaaja on sopinut nuoren tai nuorten kanssa tutustumiskäynnin nuorisotilalle tai että nuorisonohjaaja tekee oppilasryhmän kanssa retken Espoon kaupungin nuorisopalveluiden järjestämään tapahtumaan. Toisaalta tämä ei tarjoa tietoa siitä, tuleeko nuoresta omatoiminen asiakas.

Aivoriihen ja haastattelun aineistosta nousi esiin myös se, että nuorisonohjaajat seuraavat ja reagoivat nuorten elämässä oleviin ilmiöihin. Nuorisonohjaajan tehtävänä pidettiin myös nuoren äänen sekä matalan kynnyksen sovittelijana toimimista. Näitä kaikkia on määrällisesti haastavaa tilastoida. Koen, että näistä kaikista aiheista on tärkeä raportoida The Logbookin avoimen tiedon kenttään.

7.2 Tuotos

Keräämäni aineiston pohjalta ehdotan tilastoitavaksi merkitykselliset kohtaamiset, järjestetyn toiminnan sekä yhteisöllisyyttä lisäävän ja tukevan toiminnan, digitaalisen työn sekä yksilötyön. Benchmarkingia mukaillen nämä voi nimetä avoimeksi toiminnaksi, yksilötyöksi ja pienryhmätoiminnaksi. Avoin toiminta pitää sisällään merkitykselliset kohtaamiset, järjestetyn toiminnan sekä yhteisöllisyyttä lisäävän ja tukevan toiminnan.

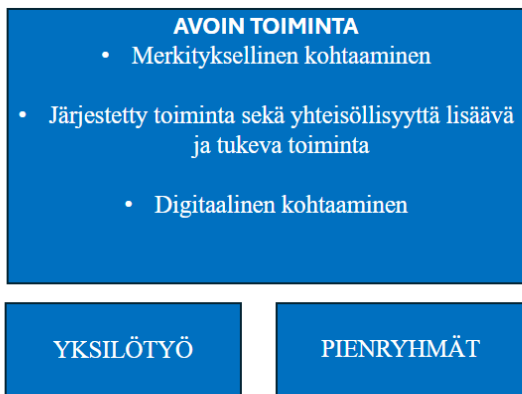
Tilastointijärjestelmä The Logbookiin on jo valmiiksi määritelty ikäryhmä, sukupuoli sekä se, onko nuoret osallistuneet toiminnan suunnitteluun tai toteutukseen. Järjestelmään on myös syötetty erialaisia teemoja, joilla voi täydentää tietoja toteutetusta toiminnasta. Näitä ovat esimerkiksi leivonta, taide ja mielenterveys. (Espoon kaupunki 2024.)

Jokainen toiminto päivän aikana tilastoidaan omaksi toiminnakseen. Tilastointi on hyödyllisintä tehdä kunkin päivän päätteeksi, jotta luvut eivät unohdu ja avoimeen kenttään kirjattavat asiat tulevat mahdollisimman tarkasti esitettyä.

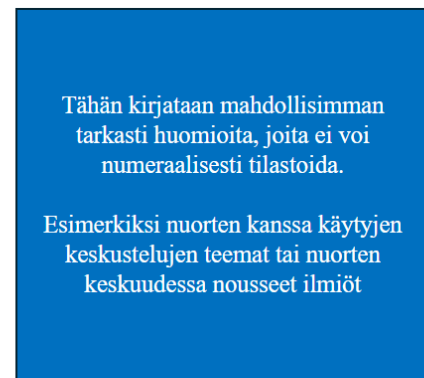
Aivoriihessä sekä haastateltava kokivat, että pelkät numerot eivät kerro työn merkityksellisyydestä. Laadullisten asioiden tilastointi on vaikeaa. Siksi onkin tärkeää, että määrällisen tilastoinnin lisäksi The Logbookiin kirjataan ne teemat, joista tilastoitavissa toiminnoissa on nuorten kanssa keskusteltu tai havaitut ilmiöt.

Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyön tilastointi

TILASTOITAVAT ASIAT

AVOIMEN TIEDON KENTTÄ

Kuvio 4. Ehdotukseni Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyön tilastoimiseksi

8 LOPUKSI

Opinnäytetyöni koskettaa aihetta, jossa yhteisöpedagogitutkinnon ydinkompetensseilla on käyttöä, ja jossa kehittämistyön kohteena on kartoittaa yhteisöllinen, pedagoginen, yhteiskunnallinen ja kehittämisosaamista (Humak 2018–2024). Opinnäytetyössäni selvitin Espoon kaupungin koulunuorisotyöhankkeessa työskentelevien nuorisonohjaajien, projektipäällikön ja esihenkilön näkemyksiä nuorisonohjaajan roolista kouluissa tehtävässä nuorisotyössä. Lisäksi ehdotan työssä tilastoitavia asioita. Toimintaa tilastoimalla tiedon avoimeen kenttään tietoja tarkentamalla, saadaan tärkeää tietoa koulussa työskentelevien nuorisonohjaajien työstä. Tilastoinnilla saadaan määrällistä tietoa hankkeen tavoittamista nuorista sekä siitä, minkälaista työtä tehdään. Tieto vahvistaa perusteluja koulunuorisotyön vakiinnuttamiselle ja jatkorahoituksen hakemiselle Espoon kaupungin nuorisopalveluissa. Toiminnan tilastointi on tärkeää, jotta saadaan tietoa siitä, mihin toimintaan menee eniten resursseja. Tieto on hyödyllinen siksi, jotta nuorisonohjaajat tietävät minkälaiseen toimintaan kannattaa panostaa. Samalla nuorisonohjaajat havaitsevat mahdolliset koulutustarpeensa sekä sen, minkälaista toimintaa ja menetelmiä on tarpeellista kehittää.

Koska Espoon kaupungin koulunuorisotyöhanke alkoi jo syksyllä 2023, on tilastoinnille ollut jo tarvetta ennen opinnäytetyöni valmistumista. Vuoden 2024 alussa kokoontuimme hankkeessa työskentelevien koulunuorisonohjaajien, projektin omistajan ja projektipäällikön kesken kehittämispäivässä, jossa pohdimme myös tilastointia. Tässä yhteydessä pääsin ehdottamaan keräämäni aineiston pohjalta tilastoitavia asioita. Ehdotin tilastoitaviksi asioiksi merkitykselliset kohtaamiset, digitaalinen työ, järjestetty toiminta sekä yhteisöllisyyttä lisäävän ja tukevan toiminta sekä yksilötyö. Kehittämispäivässä The Logbookiin valikoitui merkitykselliset kohtaamiset, järjestetty toiminta sekä yhteisöllisyyttä lisäävä ja tukeva toiminta ja pienryhmät.

Aloitin aineiston keruun vuoden 2023 loppu puolella. Koska hanke oli alkanut melko vasta, havaitsin, että kouluilla tehtävä nuorisotyö vaatii aikaa, jotta nuoret hahmottavat paremmin, keitä nuorisonohjaajat ovat ja mitä he kouluilla tekevät. Kun aikaa on kulunut osaavat oppilaat paremmin antaa palautetta ja kertoa kokemuksistaan nuorisotyön vaikutuksesta koululla.

Hankkeen arviointia, seurantaa ja vaikuttavuutta tarkastellaan ja mitataan seuraavin näkökulmin.

Hankkeen vaikuttavuutta tarkastellaan ja mitataan toimintaan osallistuvien sekä vapaa-ajan toimintaan ohjautuvien nuorten määrinä. Lisäksi hankkeen vaikuttavuutta arvioidaan oppilaiden kokemuksia kartoittavalla palautteilla, yhteiskehittämisellä sekä kouluterveyskyselyllä. Myös ammattilaisten kokemuksia kartoitetaan keräämällä palautetta, yhteiskehittämisellä ja vaikuttavuudella opiskeluryhmissä. (Espoon kaupunki 2022.)

Toimintaan osallistuvien nuorten määrät nähdään The Logbook -järjestelmän koonneista. Vapaa-ajan toimintoihin ohjautuneiden nuorten lukumäärän mittaaminen on mahdotonta, koska tietosuoja estää käymästä keskustelua nuorten nimillä. Näin ollen on aika vaikea mitata sitä, ketkä nuoret ovat siirtyneet vapaa-ajan toimintoihin koulunuorisotyön ohjaamana. Kouluterveyskyselyjen tuloksista koulut saavat koulukohtaiset tulokset ja vaikka niitä ei pääse vapaasti lukemaan internetistä, saavat koulut omat tunnukset tulosten lukemiseen. Nämä tulokset käydään läpi yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä, joiden jäseniä nuorisonohjaajat ovat. (THL 2023.) Kouluterveyskyselyjen tuloksien pohjalta mietitään, miten esiin tulleisiin ilmiöihin voidaan koulunuorisotyöllä vastata. Keväällä 2024 Espoon kaupungin nuorisopalveluiden koulunuorisotyöhankkeessa työskentelevät nuorisonohjaajat toteuttavat työskentelemillään kouluilla kyselyn. Kyselyssä oppilailta sekä kouluilla työskenteleviltä ammattilaisilta kerätään palautetta ja kokemuksia koulunuorisotyöstä.

Espoon koulunuorisotyötä olisi hyvä jatkossa kehittää oppilaiden ja koulussa työskentelevien ammattilaisten palautteiden pohjalta sekä koulunuorisotyön nuorisonohjaajien näkemysten ja kokemusten perusteella. Näin voidaan varmemmin taata laadukas nuorisotyö kouluilla. Ovat-han nuoret se asiakasryhmä, jolle ja jonka takia työtä tehdään ja nuorisonohjaajat oman työnsä parhaita asiantuntijoita.

LÄHTEET

- Aluehallintovirasto 2018. Koulunuorisotyön käsikirja - Vinkkejä ja työmenetelmiä nuorisotyöhön. Pdf.
- Aluehallintovirasto 2022. Valtionavustuspäätös ESAVI/38037/2022.
- Espoon kaupunki. Nuorisopalvelut. Viitattu 21.12.2023. <https://www.espoo.fi/fi/kasvatus-ja-opetus/nuorisopalvelut>
- Espoon kaupunki, nuorisopalvelut 2022. Erityisavustukset kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen ja kehittämiseen. Valtionavustushakemus –1998306-2022-10-07-15.49.pdf /7.10.2022.
- Espoon kaupunki, nuorisopalvelut 2024. Koulunuorisotyönhankkeen toimintasuunnitelma 2024. Siri Törölä 20.2.2024. Ei Julkaistu.
- Espoon kaupunki Opetustoimi, Espoon kaupunki Nuorisopalvelut ja Espoon seurakuntayhtymä/ seurakunnat 2014. Espoon 7-luokkalaisten ryhmäytysmalli. Ryhmäytysmalli -lopullinen versio 10.4.2014. Pdf. Ei julkaistu.
- Erasmus+ & Rise for Quality in youth work 2018. Logbook käyttöohje, versio 1. Viitattu 13.3.2024. [logbook_kayttoohje.pdf \(nuorisokanuuna.fi\)](#)
- Haapamäki, Siru 2022. Ei vain selkokieltä ja rampeja – millaista on aidosti saavutettava nuorten vapaa-ajan toiminta? Nuorten akatemia 3.6.2022. Viitattu 21.4.2024. <https://nuortenakatemia.fi/ei-vain-selkokielta-ja-rampeja/>
- Helin, Essi & Moisala, Marja & Uustalo, Katja 2022. OK, Boomer -Ilmiöitä nuorisotyön kentältä. Nuorisotyölehti 2/2022 viitattu 15.3.2022. OK, Boomer – Ilmiöitä nuorisotyön kentältä - Nuorisotyö-lehti (nuorisotyolehti.fi)
- Helsingin kaupunki 2023. Koulunuorisotyöhankkeen projektityksikön päällikkö informoinut Espoon kaupungin koulunuorisotyön hankkeen projektipäällikköä heidän tilastoinnista. 12.10.2023. Ei Julkaistu.
- Hoikkala, Tommi 2007. Esipuhe. Teoksessa Reetta Pietikäinen. Palveluiden väliin putoamisesta yhtenäisiin palvelupolkuihin? Tutkimusinventaari nuorten nivelvaiheen palveluja koskevista tutkimuksista. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura verkkojulkaisuja 13. Viitattu 21.4.2024. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/inventaari.pdf>
- Honkonen, Marko & Ovaska, Suvi 2023. Tiivis yhteistyö yhden ikäluokan kanssa nivelvaiheen tukena kouluyhteisössä. Teoksessa Koulunuorisotyö Hännikäinen-Uutela & Penttinen 2023. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Mikkeli. XAMK oppimateriaalit 2,135.
- HUMAK, Humanistinen ammattikorkeakoulu. Yhteisöpedagogi opetussuunnitelma 2018-2024 Viitattu 16.3.2024. Yhteisöpedagogi-AMK-OPS-2018-24.pdf (humak.fi)
- HUMAK, Humanistinen ammattikorkeakoulu 2024. Humakin opinnäytetyöopas, AMK- perustutkinto. Opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat lomakkeet. Viitattu 9.5.2024. <https://humak.libguides.com/c.php?g=684696&p=5035613>

- Hännikäinen-Uutela, Anna-Liisa & Pöyry, Sanna-Mari 2022. Tulevaisuuden osaajat vahvistavat koulu yhteisöjä ja vertaistyhmiä. Nuorisotyö 3, 14-15. Viitattu 13.4.2024. <https://www.theseus.fi/handle/10024/790405?show=full>
- Innokylä. Aivoriihi. Työkalu. viitattu 13.3.2024. [Aivoriihi | Innokylä \(innokyla.fi\)](#)
- Janhunen, Kirsi-Marja 2013. Kouluhyvinvointi nuorten tulkitsemana. Itä-Suomen Yliopisto. Väitöskirja. Viitattu 1.3. 2024. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/11943/urn_isbn_978-952-61-1021-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Jurvanen, Susanna & Kauppinen, Ella & Kiilakoski, Tomi & Kivijärvi, Antti & Laine, Sofia & Nyman-Kurkiala & Anna Siegfriids 2021. Mitä koulunuorisotyö on? Tutkimuskatsaus koulunuorisotyön määritelmiin ja tavoitteisiin. Nuorisotutkimusseura ry Nuorisotutkimusverkosto 1.6.2021. Viitattu 17.3. 2024. Mitä koulunuorisotyö on? Tutkimuskatsaus koulunuorisotyön määritelmiin ja tavoitteisiin - Nuorisotutkimusseura ry
- Kanttonen, Heikki & Hännikäinen-Uutela, Anna-Liisa 2021. Lukijalle. Teoksessa Heikki Kanttonen, Anna-Liisa Hännikäinen-Uutela & Tomi Kiilakoski (toim.) Nuorisotyötä kouluissa ja oppilaitoksissa. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. XAMK kehittää 165, 6. Viitattu 18.3.2024. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/505526/URNISBN9789523443723.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Kiilakoskia, Tomi 2014. Koulu on enemmän: nuorisotyön ja koulun yhteistyön käytännöt, mahdollisuudet ja ongelmat. Viitattu 17.3.2024. [koulu_on_enemman.pdf \(nuorisotutkimusseura.fi\)](#)
- Kiilakoski, Tomi 2021. Mitä nyt? Minne seuraavaksi? Kokoavia huomioita nuorisotyöstä kouluissa ja oppilaitoksissa. Teoksessa Heikki Kanttonen, Anna-Liisa Hännikäinen-Uutela & Tomi Kiilakoski (toim.) Nuorisotyötä kouluissa ja oppilaitoksissa. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. XAMK kehittää 165, 221-222. Viitattu 10.3.2024. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/505526/URNISBN9789523443723.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Kolehmainen, Marjo & Pauliina Lahtinen 2014. Nuorisotyötyötä koulussa –yhteistoimintakulttuurin kehittäminen Viitattu 13.3. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/93302/978-952-456-174-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kolehmainen, Marjo & Lahtinen, Pauliina 2023. Kouluissa toimivien nuorisotyöntekijöiden kollektiivinen ammattialan ymmärrys ja kehittävä työote. Teoksessa Koulunuorisotyö Hännikäinen-Uutela & Penttinen 2023. 2023. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Mikkeli. XAMK oppimateriaalit 2,35.
- Manninen, Seija 2023. Kouluviihtyvyyys ja siihen liittyvät tekijät perusopetuksessa ja toisen asteen opinnoissa. Teoksessa Hännikäinen-Uutela, Anna-Liisa & Penttinen, Pekka (toim.) Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Mikkeli. XAMK oppimateriaalit 2 s. 167
- Moilanen, Ulla-Riitta Kanuuna. Nuorisotyö koulussa-koonti. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 21.4.2024. [NUORISOTYÖ KOULUSSA \(nuorisokanuuna.fi\)](#)
- Moilanen, Ulla-Riitta & Wirén, Jonna & Vuotila, Anu & Turula, Liisa Oulusta & Hiltunen, Lauri Helsingistä, & Aho, Hannele & Saarinen, Teemu & ja Orava, Anna-Leena & Antti

- Kivijärvi 2022. Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuoriostyön arviointikriteeristö 2022. Kanuuna. Viitattu 10.3.2024. [Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön arviointikriteeristö.pdf \(nuorisokanuuna.fi\)](#)
- Nuorisolaki 21.12.2016/1285 viitattu 27.1.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285>
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo. 2015. Kehittämistyön menetelmät: Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3.-4. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy. E-kirja
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021. Perusopetuksen sitouttavan kouluyhteistyön toimintamallin kehittäminen. Viitattu 18.4.2024. <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM021:00/2021>.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024. Valtion erityisavustus yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuosille 2024–2025. Viitattu 18.4.2024. <https://okm.fi/-/valt-ion-erityisavustus-yhteisollisen-opiskeluhuollon-vahvistamiseen-ja-kehittamiseen-vuosi-le-2024-2025>.
- Pulkkinen, Lea 2015. Innostava koulupäivä. Ehdotus joustavan koulupäivän rakenteen vakiinnuttamiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:6. Viitattu 1.3.2024. [Innostava koulupäivä. Ehdotus joustavan koulupäivän rakenteen vakiinnuttamiseksi \(valtioneuvosto.fi\)](#)
- Puusa Anu & Juuti Pauli toim. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmä. Gaudemus Oy. E-kirja.
- Penttinen Pekka 2023. Esipuhe- Nuorisotyötä koulussa vai koulunuorisotyötä? Teoksessa Koulunuorisotyö Hännikäinen-Uutela & Penttinen 2023. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Mikkeli. XAMK oppimateriaalit 2,7.
- Sipponen-Damonte, Mirjami 2020. Varmuutta fasilitointiin. (E-kirja.) Helsinki: Alma Talent.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023. Yhteisöllinen opiskeluhoolto. Viitattu 14.4.2023. [Yhteisöllinen opiskeluhoolto - THL](#)
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2018. (uudistettu laitos) Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. (E-kirja.) Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi
- Tuominen Kari 2021. Benchmarking pähkinässä: Näin benchmarking-tutkimus toimii. (E-kirja) Kari Tuominen. Oy Bechmarking Ltd e-kirja
- Vantaan kaupunki 2023. Koulunuorisotyö, esihenkilö tilastoinnin esittely Espoon koulunuorisotyön- hankkeelle 16.8.2023. Ei julkaistu.
- Valtakunnallisen nuorisotyön ja –politiikan ohjelma 2020-2023: Tavoitteena nuoren merkityksellinen elämä ja osallisuus yhteiskunnassa. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:2. Viitattu 13.3.2022. [Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020–2023. Tavoitteena nuoren merkityksellinen elämä ja osallisuus yhteiskunnassa \(valtioneuvosto.fi\)](#)
- Vilka, Hanna 2021. Tutki ja kehitä. 5. päivitetty painos: PS-kustannus 2021. E-kirja.

LIITTEET

LIITE 1 TIEDOTE KEHITTÄMISTYÖSTÄ

Koulunuorisotyön roolin kirkastaminen Espoossa - mittariston luominen

Pyyntö osallistua Kehittämistyöhön

Teitä pyydetään osallistumaan kehittämistyöhöni, jossa kartoitetaan koulunuorisotyön tehtävät Espoossa ja tuotetaan koulunuorisotyöstä tilastoitavat asiat. Olemme arvioineet, että sovellut haastatteluun, koska tekemäsi työ sopii loistavasti kohteeksi. Tämä tiedote kuvaa kehittämistyötä ja teidän osuuttanne siinä. Pehdyttyänne tähän tiedotteeseen teille järjestetään mahdollisuus esittää kysymyksiä kehittämistyöstä, jonka jälkeen teiltä pyydetään suostumus tutkimukseen osallistumisesta.

Vapaaehtoisuus

Kehittämistyöhön osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Kieltäytyminen ei vaikuta kohteluunne.

Voitte myös keskeyttää tutkimuksen koska tahansa syytä ilmoittamatta. Mikäli keskeytätte tutkimuksen tai peruutatte suostumuksen, teistä keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Kehittämistyön tarkoitus

Tämän kehittämistyön tarkoituksena on kartoittaa ja kirkastaa koulunuorisotyön tehtävät Espoossa ja luoda tilastoinnin mittarit koulunuorisotyölle Espoossa.

Kehittämistyön toteuttajat

Opinnäytetyön tilaajana on Espoon kaupungin nuorisopalvelut, joka tarvitsee erityisesti mittarit koulunuorisotyön tilastoinnille.

Kehittämistyön menetelmät ja toimenpiteet

Haastattelu tulee viemään maksimissaan puolituntia/ Aivoriihi maksimissaan kaksi tuntia. Haastattelut/ Aivoriiehen keskustelu nauhoitetaan, litteroidaan ja analysoidaan. Haastattelun ja aivoriiehen nauhoitukset tuhoetaan analysoinnin jälkeen. Haastatteluun/ Aivoriiehen osallistujilta ei kerätä yhteystietoja. Tuloksia analysoidaan anonyymisti.

Kustannukset ja niiden korvaaminen

Kehittämistyöhön osallistuminen ei maksa teille mitään. Osallistumisesta ei myöskään makseta erillistä korvausta.

Keittämistyöstä tiedottaminen

Tutkimus on opinnäytetyö, joka julkaistaan avoimesti Theseus-tietokannassa.

Tutkimuksen päättäminen

Myös tutkimuksen suorittaja voi tarvittaessa keskeyttää tutkimuksen.

Lisätiedot

Pyydämme teitä tarvittaessa esittämään kehittämistyöhön liittyviä kysymyksiä tutkimuksen suorittajalle tai opinnäytetyön ohjaajalle.

Yhteystiedot

Opinnäytetyön tekijä

Nimi: Anu Palander

Sähköposti: anu.palander@humak.fi

Opinnäytetyön ohjaaja

Titteli: Lehtori

Nimi: Satu Riikonen

Humanistinen ammattikorkeakoulu / Move

Sähköposti: satu.riikonen@humak.fi

LIITE 2 Suostumus kehittämistyöhön osallistumisesta.

Kehittämistyön nimi: Koulunuorisotyön kirkastaminen Espoossa -Mittariston luominen työn tilastoimiseksi

Kehittämistyön toteuttaja: Humanistinen ammattikorkeakoulu,

Anu Palander, opinnäyteyöntekijä

anu.palander@humak.fi.

Ohjaava lehtori Satu Riikonen, lehtori

satu.riikonen@humak.fi

Minua _____ on pyydetty osallistumaan yllämainittuun kehittämistyöhön, jonka tarkoituksena on koulunuorisotyön kirkastaminen Espoossa -Mittariston luominen työn tilastoimiseksi

Olen saanut kehittämistyöntiedotteen ja ymmärtänyt sen. Tiedotteesta olen saanut riittävän selvityksen kehittämistyöstä, sen tarkoituksesta ja toteutuksesta, oikeuksistani sekä kehittämistyön mahdollisesti liittyvistä hyödyistä ja riskeistä. Minulla on ollut mahdollisuus esittää kysymyksiä ja olen saanut riittävän vastauksen kaikkiin koskeviin kysymyksiini.

Olen saanut tiedot tutkimukseen mahdollisesti liittyvästä henkilötietojen keräämisestä, käsittelystä ja luovuttamisesta ja minun on ollut mahdollista tutustua kehittämistyöhön liittyvään tietosuojaselosteeseen.

Osallistun kehittämistyöhön vapaaehtoisesti. Minua ei ole painostettu eikä houkuteltu osallistumaan kehittämistyöhön.

Minulla on ollut riittävästi aikaa harkita osallistumistani kehittämistyöhön.

Ymmärrän, että osallistumiseni on vapaaehtoista ja että voin peruuttaa tämän suostumukseni koska tahansa syytä ilmoittamatta. Olen tietoinen siitä, että mikäli keskeytän kehittämistyön tai peruutan suostumuksen, minusta keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Allekirjoituksellani vahvistan osallistumiseni tähän tutkimukseen.

Jos tutkimukseen liittyvien henkilötietojen käsittelyperusteena on suostumus, vahvistan allekirjoituksellani suostumukseni myös henkilötietojeni käsittelyyn. Minulla on oikeus peruuttaa suostumukseni tietosuojaselosteessa kuvatulla tavalla.

_____ , _____ . _____

Allekirjoitus:

_____

Nimenselvennys:

_____

Alkuperäinen allekirjoitettu tutkittavan suostumus sekä kopio tutkimustiedotteesta liitteineen jäävät tutkijan arkistoon. Tutkimustiedote liitteineen ja kopio allekirjoitetusta suostumuksesta annetaan tutkittavalle.